

Inhoudsopgave

[Klik op activiteit om direct naar informatie te gaan](#)

Achtergrondinformatie VJK

<i>Doelstelling</i>	3
<i>Bestuur</i>	3
<i>Activiteiten</i>	3
<i>De leden</i>	3
<i>Vereniging Juridische Kwaliteitszorg</i>	4
<u>24 mei 2002: 1e VJK-congres: thema 'Trias in Control?'</u>	4
<u>20 november 2002: ledenbijeenkomst te Utrecht</u>	3
<u>23 mei 2003: 2e VJK-congres: thema 'Beter omgaan met bezwaren'</u>	5
<u>21 november 2003: ledenbijeenkomst te Utrecht</u>	5
<u>18 juni 2004: 3e VJK-congres: thema 'Kwaliteitszorg: (n)iets voor juristen!'</u>	3
<u>19 november 2004: ledenbijeenkomst te Utrecht</u>	6
<u>3 juni 2005: 4e VJK-congres: thema 'Europa, goed geregeld!?'</u>	6
<u>'Kwaliteitszorg, (n)iets voor juristen!?'</u>	6
<u>12 mei 2006: 5e VJK-congres: thema 'Tijd voor Kwaliteit'</u>	6
<u>12 mei 2006: 5e VJK-congres: thema 'Tijd voor Kwaliteit' (vervolg)</u>	6
<u>Januari 2007: uitgave deel 2 VJK-reeks</u>	7
<u>20 april 2007: 6e VJK-congres: thema 'Gemeente en/in het strafrecht'</u>	7
<u>9 november 2007: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Bestuursjurist en elektronische overheid'</u>	8
<u>6 juni 2008: 7e VJK-congres: thema 'Termijnen en Tijdigheid'</u>	8
<u>14 november 2008: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'De vierde tranche Awb'</u>	8
<u>Mei 2008: uitgave deel 3 VJK-reeks</u>	9
<u>28 mei 2009: 8e VJK-congres: thema 'Bestuursgeschillen, Noodzakelijk kwaad of vermijdbaar?'</u>	9
<u>Mei 2009: uitgave deel 4 VJK-reeks</u>	9
<u>27 november 2009: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'De bevoegdheden van de burgemeester'</u>	10
<u>4 juni 2010: 9e VJK-congres: thema 'Een kritische terugblik en een creatieve vooruitblik'</u>	10
<u>Juni 2010: deel 5 VJK-reeks</u>	10
<u>5 november 2010: jubileum bijeenkomst VJK a.b. salonboot Prins van Oranje; thema 'Vaardigheden'</u>	11
<u>23 juni 2011: 10e VJK-congres: thema 'Kennis als voorwaarde voor (juridische) kwaliteit'</u>	11
<u>25 november 2011: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Juridische aspecten bij grote evenementen'</u>	11
<u>14 juni 2012: 11e VJK-congres: thema 'Zijn regels nog wel regels?'</u>	12
<u>15 november 2012: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Kwaliteit van regelgeving'</u>	12
<u>20 juni 2013: 12e VJK-congres: thema 'Juridische samenwerking: Goed geregeld!'</u>	12
<u>Juni 2013: uitgave handreiking 'Gemeentelijke samenwerking juridische functie'</u>	13
<u>21 november 2013: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Wet markt en overheid'</u>	13
<u>26 juni 2014: 13e VJK-congres: thema 'Voorop op de juridische digitale snelweg (ook voor juristen)!'</u>	13
<u>13 november 2014: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'De Binnen- en Buitenkant van het gemeentelijke regelgevingsproces'</u>	14
<u>25 juni 2015: 14e VJK-congres: thema 'Hoe word ik (g)een flexibel jurist?'</u>	14
<u>26 november 2015: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Wat komt er op ons af?'</u>	15
<u>23 juni 2016: 3e Lustrum VJK-congres; thema 'Doe-democratie en participatie, en wat betekent dat voor juristen?'</u>	15
<u>24 november 2016: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Nieuwe eisen aan de juridische kwaliteitszorg?'</u>	16
<u>22 juni 2017: 16e VJK-congres: thema 'Inspiratie voor innovatie; Juridische kwaliteitszorg en legal tech'</u>	16
<u>23 november 2017: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema's 'Overheidsinformatie en burgers; de AVG en Kartelvorming bij aanbestedingen'</u>	16
<u>21 juni 2018: 17e VJK-congres: thema 'Toezicht in een tijd van integriteitsrisico's, drones en outlaws'</u>	17
<u>29 november 2018: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Toezicht en handhaving in het Sociaal Domein'</u>	18
<u>29 november 2019: ledenbijeenkomst te Utrecht</u>	18
<u>27 november 2020: 19e VJK-congres: Thema 'De weerbare democratie'</u>	20
<u>11 februari 2021: ledenbijeenkomst online</u>	21
<u>4 en 25 maart en 24 juni 2021: Online Drieluik Juridische Kwaliteitszorg & Control</u>	22

<u>16 en 29 november en 13 december 2021: Online Drieluik Juridische Kwaliteitszorg & Control - vervolg</u>	22
<u>25 november 2021: Algemene Ledenvergadering</u>	23
<u>Vrijdag 3 december 2021: 20e VJK-congres: Thema 'Waar bemoei jij je mee?'</u>	24
<u>Dinsdag 12 april 2022: de Jurist en de Netwerkende Overheid</u>	24
<u>Donderdag 23 juni 2022: Studiemiddag Handreiking inkoop juridische diensten</u>	25
<u>Donderdag 22 september 2022: 21e VJK-congres: Thema 'Een open overheid: Ruimhartigheid als wenkend perspectief'</u>	25
<u>25 november 2022: Algemene Ledenvergadering</u>	27
<u>Dinsdag 7 maart 2023 webinar: waar juridische kwaliteitszorg en integriteitszorg elkaar ontmoeten</u>	28
<u>Dinsdag 28 maart 2023 webinar: waar juridische kwaliteitszorg en integriteitszorg elkaar ontmoeten</u>	28
<u>Dinsdag 6 juni 2023: handreiking inkoop juridische dienstverlening</u>	29
<u>Donderdag 15 juni 2023: Voorjaarscongres VJK: een gemeentelijk perspectief op burgergericht procederen</u>	30
<u>Donderdag 7 december 2023: Goed bestuur en omgang veelschrijvers</u>	31
<u>7 december 2023: Algemene Ledenvergadering</u>	32
<u>Donderdag 30 mei 2024: gezamenlijke bijeenkomst VJK en Vereniging JuristenRijk over kunstmatige en menselijke intelligentie</u>	33
<u>Donderdag 7 november 2024: Algemene Ledenvergadering</u>	34
<u>Vrijdag 22 november 2024: Studiemiddag Tijd voor juridische kwaliteit</u>	35
<u>Donderdag 13 maart 2025 webinar: 'de Woo onder de loep'</u>	36
<u>Dinsdag 8 april 2025 webinar: 'de Woo onder de loep'</u>	36
<u>Donderdag 26 juni 2025: Jubileumcongres: zinvol contact met de overheid en de rol van de gemeentejurist</u>	37
<u>Donderdag 13 november 2025: Algemene Ledenvergadering</u>	38
<u>Donderdag 13 november 2025: najaarsbijeenkomst Wijken voor extreme weerstand</u>	39
<u>Donderdag 26 maart 2026: webinar Verbonden partijen - ben jij in verbinding?</u>	40
<u>Donderdag 18 juni 2026: voorjaarscongres VJK: Zoek de ruimte in het recht: vakkennis en wijsheid</u>	40

Achtergrondinformatie VJK

De Vereniging Juridische Kwaliteitszorg Lokaal Bestuur (VJK) is op 6 september 2000 opgericht in de B&W-kamer van het stadhuis van Leiden. De vereniging is statutair gevestigd te Leiden. Het correspondentieadres is:

Vereniging Juridische Kwaliteitszorg Lokaal Bestuur
Postbus 72
4730 AB Oudenbosch
E-mail: info@vjk.nl

Doelstelling

De vereniging heeft als doelstelling: "Ontwikkeling van de beroepsvereniging voor decentrale overheidsjuristen ten behoeve van (juridische) kwaliteit decentraal openbaar bestuur"

De vereniging tracht dit doel te bereiken door:

- Periodieke bijeenkomsten te beleggen waarbij met de leden van gedachten wordt
- Gewisseld over in te zetten instrumenten op het gebied van juridische kwaliteitszorg;
- Het bieden van gelegenheid aan de leden om onderling ervaringen uit te wisselen;
- Het stimuleren van onderzoek en het doen van publicaties over juridische kwaliteitszorg;
- Via gerichte communicatie de leden periodiek te informeren over de voortgang van de activiteiten van de vereniging.

Bestuur

Bekijk [hier](#) wie momenteel onze bestuursleden zijn. Contactpersoon is Iris de Jong (VJK bestuursbureau)

Activiteiten

Er is voor gekozen om bescheiden van start te gaan met de activiteiten van de vereniging. In de toekomst zal het activiteitenprogramma worden uitgebouwd in samenspraak met de leden. Hierbij zal aandacht worden besteed aan organisatorische, personele en culturele aspecten van juridische kwaliteitszorg.

Elk jaar zullen twee ledenbijeenkomsten worden georganiseerd, een voorjaars- en een najaarsbijeenkomst, waarbij de leden aan de hand van steeds wisselende thema's met elkaar van gedachten kunnen wisselen over juridische kwaliteitszorg. Tijdens deze bijeenkomsten zullen deskundigen steeds hun visie geven op deze thema's.

De leden

Het ledental van de VJK is in de loop van de jaren opgelopen tot ca. 210. Ondanks de gemeentelijke herindelingen van de afgelopen jaren blijft het aantal leden redelijk stabiel. Leden van de VJK zijn hoofdzakelijk gemeenten, doch ook een aantal waterschappen, provincies, openbare lichamen en bedrijfsvoeringsorganisaties.

Vereniging Juridische Kwaliteitszorg

Degenen die de in de aanloop van de totstandkoming van de VJK georganiseerde bijeenkomsten hebben bijgewoond, hadden daarvoor grote waardering en beoordeelden de bijeenkomsten als waardevol, ongeacht de omvang van de gemeente.

De onderwerpen die tijdens de bijeenkomsten aan de orde komen, hebben deels betrekking op vakinhoud en deels op de organisatie en positionering van de juridische functie. Dit wordt geïllustreerd met de navolgende bloemlezing van behandelde onderwerpen.

[Legal control](#). (Mevrouw mr. M.E.J. de Bruijn, Landwell Advocaten en Notarissen, en mevrouw mr. C.D.M. Soeterbroek, PrincewaterhouseCoopers Strategic Risk Services);

[Betekenis van Europese wetgeving voor gemeenten](#). (De heer prof. mr. B. Hessel, Europa-instituut van de Universiteit van Utrecht);

[De zin en onzin van het doorberekenen van kosten juridische dienstverlening](#). (De heer mr. A.J.L. de Kort, hoofd Juridische Zaken gemeente Den Haag);

[De juridische functie in relatie tot de concernstaf en de facilitaire dienst](#).

[De rol van de rechtsstatelijke advisering binnen het geheel van de juridische functie](#). (De heer mr. G.F.J. Krol, gemeente Nijmegen);

[ISO-certificering en Workflowmanagement Juridische Zaken gemeente Rotterdam](#). (De heer G. Nebbeling, gemeente Rotterdam);

[Actualiteiten Commissie Elzinga](#). (De heer mr. H.J.L. van der Linde, secretaris van de Commissie);

[Risicomanagement, o.m. met aandacht voor juridische control](#). (heer drs. P.J.U. de Beurs en mevrouw mr. M.A.R. Buijsse van Centraal Beheer);

[Presentatie en uitreiking van het onderzoeksrapport "Planning en Control binnen de Juridische Functie van 100.000+ gemeenten"](#). (De heren Budding en Schrijvers van VB Deloitte & Touche);

[Conflicthantering](#). (mevrouw mr. M.A. Pach, rechter sector bestuursrecht te Zwolle);

[Adviesvaardigheden](#). (Mevrouw B. Muller, Nathans Adviesbureau voor organisatie en opleiding);

[Juridisering Openbaar Bestuur](#). (De heer mr. M.L. van Emmerik van het ministerie van BZK);

[Openbaarheidsperikelen](#). (De heer mr. A.A.L. Beers, docent aan de KUB);

[Actualiteiten Algemene wet bestuursrecht](#). (De heer mr. B.K. Olivier, Universiteit van Amsterdam);

[Handhaving op niveau](#). (De heer mr. J. L.M. Boek, Expertisecentrum Rechtshandhaving van het ministerie van Justitie).

24 mei 2002: 1e VJK-congres: thema 'Trias in Control?'

(georganiseerd i.s.m. Congres- en Studiecentrum VNG in 't Spant te Bussum; deelname van ca. 180 belangstellenden; dagvoorzitter: mevrouw C.F. Feith-Hooijer, burgemeester van Leersum; inleiders:

de heer mr. C. Riezebos, plv. directeur Bestuurlijke en Financiële Organisatie van BZK (wetgevende macht); de heer mr. F.C. Lauwaars, coördinerend vice-president van de rechtbank Amsterdam, gedetacheerd bij de Raad voor de Rechtspraak als projectleider kwaliteit (rechterlijke macht) en de heer drs. Y.C.Th.J. Kortmann, burgemeester van Oisterwijk (uitvoerende macht); aansluitend een drietal workshops).

20 november 2002: ledenbijeenkomst te Utrecht:

thema 'Voorkomen van schade uit juridisch perspectief'

Lezing van de heer mr. F.M.G.M. Leyendeckers (Amstelland Vastgoed BV): "Rol van de projectontwikkelaar en de overkill aan regelgeving".

Lezing van de heer prof. mr. N.S.J. Koeman (Stibbe): "Contracteren met marktpartijen; valkuilen, mogelijkheden en aandachtspunten".

23 mei 2003: 2e VJK-congres: thema 'Beter omgaan met bezwaren'.

(georganiseerd i.s.m. Congres- en Studiecentrum VNG in WTC te Rotterdam; deelname van ca. 260 belangstellenden; dagvoorzitter: mr. B.K. Olivier (UvA); inleiders: prof. mr. B.J. Schueler, hoogleraar Staats- en Bestuursrecht UvA, mr. J. Brand, coördinerend vice-president bij de sector Bestuursrecht van de Rechtbank Dordrecht en mr. B.K. Olivier; aansluitend vier workshops, o.a. over mediation (m.m.v. mevrouw mr. A.M. de Koning en mevrouw P. van Katwijk van het projectbureau Mediation van de Provincie Overijssel).

21 november 2003: ledenbijeenkomst te Utrecht:

thema 'Recente ontwikkelingen met betrekking tot nadeelcompensatie'.

inleiding van de heer prof. mr. drs. B.P.M. van Ravels, hoogleraar bij het onderzoekscentrum Onderneming en Recht (KUN) en advocaat bij AKD Prinsen Van Wijmen.

Voorts lezing onder de titel 'Kwaliteitszorg; kwaliteitszorg bij rechtsbijstandverleners' door mevrouw mr. H.C.A. de Groot, directeur van het Steunpunt Kwaliteitszorginitiatieven Rechtsbijstand (SkiR).

18 juni 2004: 3e VJK-congres: thema 'Kwaliteitszorg: (n)iets voor juristen!'.

(georganiseerd i.s.m. Congres- en Studiecentrum VNG in De Eenhoorn te Amersfoort; deelname van ca. 225 belangstellenden; inleiders: prof. dr. A.B. Ringeling, hoogleraar Bestuurskunde EUR, en dr. J.J. Pelle, wethouder van de gemeente Roosendaal en voorheen docent politicologie EUR. De lezingen zullen in een uitgave van de VJK worden gepubliceerd.

Aansluitend interactieve workshops over kwaliteitszorg in de praktijk, verzorgd door een aantal gemeenten, deels in samenwerking met de ingeschakelde adviesbureaus.

19 november 2004: ledenbijeenkomst te Utrecht:

thema 'Burger en Overheid'.

inleiding van de heer prof. mr. A.F.M. Brenninkmeijer, verbonden aan het E.M. Meijers instituut van de Universiteit van Leiden, die aandacht heeft besteed aan de vraag 'Wat heeft de burger aan juridische kwaliteitszorg?'

Voorts lezing van de heer mr. B. Roozendaal, advocaat bij AKD Prinsen / Van Wijmen te Breda, over actuele thema's en ontwikkelingen op het gebied van overheidsaansprakelijkheid.

3 juni 2005: 4e VJK-congres: thema 'Europa, goed geregeld !?'

inleidingen van prof. dr. R. de Lange, hoogleraar staats- en bestuursrecht EUR te Rotterdam en mr. C.N. van der Sluis (projectbureau HSL-Zuid). Prof. de Lange gaf een beschouwing over de algemene betekenis van het Europees recht voor decentrale overheden en stond stil bij de gevolgen van de Europese grondwet voor de lagere overheden en de Wet Toezicht Europese subsidies. De heer Van der Sluis hield een inleiding over de gevolgen van het bestuurlijk toezicht voor decentrale overheden. Mr. P.H.L.M. Kuypers, partner bij AKD/Prinsen Van Wijmen op het kantoor te Brussel, gaf aandacht aan de vraag welke Europese regels specifiek een grote impact hebben op het beleid van gemeenten en hoe daar mee rekening kan en moet worden gehouden. Aansluitend een viertal werkgroepen (Lobby in Europa, Europa decentraal, Overheid en mededingingsrecht en subsidiariteitstoetsing en binnenlands bestuur, met medewerking van Frank Hilterman (VNG-contactfunctionaris Europa) Robert-Jan van Lotringen (medewerker EUROPA decentraal) Jan-Koen Sluijs (senior medewerker juridische dienst Nma) en Han Dommers, (clustercoördinator Internationaal en EU / Ministerie van BZK)

'Kwaliteitszorg, (n)iets voor juristen !?' (zie bij 18 juni 2004).

18 november 2005: ledenbijeenkomst te Utrecht: thema 'Gemeentewet en Dualisering, Capita Selecta'. Prof. mr. drs. A.H.M. Dölle, universitair hoofddocent en bijzonder hoogleraar decentrale overheden in Groningen, ging mede aan de hand van vooraf aan hem gestelde vragen in op de actualiteiten rondom de Gemeentewet en de dualisering.

Voorts verzorgden drs. J.H. Eigeman (plv. directeur sector BJZ van de VNG) en mr. drs. H.W. Scholten (sr. adviseur programma Andere Overheid van BZK) een inleiding over de wijze waarop deregulering kan worden bewerkstelligd. Uitreiking eerste Juridische Kwaliteitsprijs door de voorzitter van de jury, mw. mr. C. F. Feith-Hooijer, burgemeester van Leersum, aan de gemeente Gemert-Brakel.

12 mei 2006: 5e VJK-congres: thema 'Tijd voor Kwaliteit'.

Inleiding van prof. dr. W.J.M. Voermans, hoogleraar staats- en bestuursrecht Universiteit van Leiden over Legal audits en Legal quickscans in vogelvluchtperspectief onder de titel "Nut en noodzaak van de legal audit" waarbij de resultaten werden gepresenteerd van een onderzoek dat hij in opdracht van de VJK heeft verricht naar legal audits die afgelopen jaren door gemeenten zijn uitgevoerd en een inleiding van Mr. M.G. Hordijk, adjunct directeur Algemene Zaken van de gemeente Rotterdam over de Rotterdamse aanpak van juridische kwaliteitszorg. "Juridische quick scan een wondermiddel?"

12 mei 2006: 5e VJK-congres: thema 'Tijd voor Kwaliteit' (vervolg).

Aansluitend een viertal werkgroepen, te weten:

- Decentrale regelgeving op internet; spreker: mr. P. Kroeze, projectleider gemeente Apeldoorn
- Juridische kwaliteitszorg; spreker: Prof. W.J.M. Voermans;
- Kwaliteitszorg bij de Belastingdienst; spreker: dhr. H.R.J.S. Wessels RA, Belastingdienst Zuidwest, kantoor Breda;
- Legal audits in eigen huis; spreker: mw. M. Stox, gemeente Eersel.

Januari 2007: uitgave deel 2 VJK-reeks

Uitgave van deel 2 in de reeks Juridische Kwaliteitszorg lokaal bestuur met de titel 'Legal audits en quickscans bij gemeenten'. (zie bij 12 mei 2006).

20 april 2007: 6e VJK-congres: thema 'Gemeente en/in het strafrecht'.

- Inleiding van de heer mr. dr. A. (Arthur) Hartmann, hoofddocent Straf- en Strafprocesrecht van de sectie Strafrecht van de Erasmusuniversiteit, is onder de titel 'De gemeente als gebruiker van het strafrecht' vanuit een centraal kader ingegaan op de rol van de gemeente als gebruiker van het strafrecht. Daarbij is ingegaan op de vraag wat de bestuurlijke en strafrechtelijke boete nu daadwerkelijk voor een gemeente betekent en hoe een gemeente hier nu in de praktijk mee moet omgaan. Naast gebruikelijke instrumenten zoals APV is het onderwerp geplaatst in de discussie van bestuurlijke of strafrechtelijke afdoening. Meer concreet is ingegaan op de wetsvoorstellen "Bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte" en "Bestuurlijke boete parkeren en andere lichte verkeersovertredingen". Ook de verhouding met de "Wet OM-afdoening" is weergegeven en er is ingegaan op de mogelijke spanning tussen de bestuurlijke- en strafrechtelijke boete. Tenslotte is aangegeven wat de nieuwe wetgeving daadwerkelijk voor een gemeente betekent.
- Inleiding van de heer mr. G.J.K. (Gert-Jan) Elsen, advocaat bij AKD Prinsen van Wijmen te Rotterdam, gespecialiseerd in strafrecht en bestuurlijk boeterecht, die de strafbaarheid van gemeenten centraal stelde in zijn presentatie. Hij ging onder meer in op de Pikmeer-criteria, de consequenties van de strafrechtelijke immuniteit van de overheid voor bestuurders en/of ambtenaren, de (beperkte) doorbreking van de immuniteit van de overheid als gevolg van het (concept-) wetsvoorstel inzake de strafrechtelijke vervolgbaarheid van opdrachtgevers en feitelijk leidinggevend en het vervolgingsbeleid van het Openbaar Ministerie ten aanzien van overheden. Daarnaast stond hij stil bij een aantal aandachtspunten voor de gemeentelijke praktijk. In het middagdeel werden vier workshops gegeven:
 - De heer mr. Gert-Jan Elsen, advocaat bij AKD Prinsen van Wijmen te Rotterdam en de heer mr. drs. Camille Wildeboer Schut, juridisch adviseur bij de gemeente Eindhoven, onder de titel 'EHBO voor gemeenten, betrokken in een strafrechtelijk onderzoek';
 - Jolanda de Boer, Officier van Justitie ambtelijke integriteit en Bas van Delden, Hoofd Bureau Integriteit van de gemeente Amsterdam, onder de titel: 'Integriteit gemeentelijke organisatie';

- Freek Salm, zelfstandig 'manager tafelranden' en betrokken bij de oprichting van het landelijk Bureau BIBOB, over de wet BIBOB;
- Mr. Arend Castelein, stafmedewerker openbare orde en veiligheid bij de gemeente Groningen, onder de titel 'Op snijvlak van bestuurs- en strafrecht'.

9 november 2007: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Bestuursjurist en elektronische overheid'.

Bij de jaarlijkse ledenvergadering van de VJK heeft prof. mr. Margriet Overkleeft – Verburg, hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam, op basis van thans reeds geldende en nieuwe wetgeving alsmede jurisprudentie de ontwikkelingen op het gebied van de elektronische overheid toegelicht. Daarbij is met name geattendeerd op zaken waar de bestuursjurist op moet (gaan) letten en ingegaan op actuele kwesties op het gebied van de Wet bescherming persoonsgegevens, de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet elektronisch bestuurlijk verkeer, alsmede op het Burger Service Nummer en de Basisadministraties. In het middagdeel heeft drs. ing. P.M.H.H. (Peter) Bex, Directeur SIRA Consulting, concrete voorbeelden van deregulering besproken, onder meer is ingegaan op de juridische en bestuurlijke belemmeringen van bijvoorbeeld het afschaffen of vereenvoudigen van (autonome) gemeentelijke vergunningen. Uitreiking derde Juridische Kwaliteitsprijs aan de gemeente Hilversum.

6 juni 2008: 7e VJK-congres: thema 'Termijnen en Tijdigheid'

Pre-mediation: Mr. Marcel Nanne (hoofd afdeling Juridische Zaken van de gemeente Breda) vertelde op welke wijze de gemeente Breda in 2007 is gestart met pre-mediation bij ingediende bezwaarschriften. Hij gaf daarbij ook de "hobbels" aan, die in het traject zijn voorgevallen en hij gaf, mede op basis van ervaringscijfers, aan of de inzet van dit instrument de moeite loont. Termijnbewaking: Michel Capel, (gemeente Rotterdam) gaf een presentatie over de wijze waarop de gemeente Rotterdam de doorlooptijd van bezwaarschriften dusdanig heeft teruggedrongen dat nu 90 % van de bezwaarschriften binnen 14 weken wordt afgedaan. Implementatie dwangsom bij niet tijdig beslissen: Mr. Kees Visser (gemeente Amersfoort) is ingegaan op de wijze waarop in de gemeente Amersfoort voor een aantal besluiten een dwangsomregeling is ingevoerd, vooruitlopend op de invoering van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen en heeft zijn ervaringen bij de in- en uitvoering met de aanwezigen gedeeld. In het middagprogramma zijn in een drietal werkgroepen ervaringen gedeeld en is plenair teruggekoppeld.

14 november 2008: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'De vierde tranche Awb'.

Inleiding door Prof. mr. Gerdy Jurgens, hoogleraar bestuursrecht aan de Universiteit van Utrecht, over de vraag: Wat is de betekenis van de vierde tranche voor de gemeentelijke praktijk; wat krijgt de gemeentejurist nu op zijn bureau; waar gaat hij tegenaan lopen?" Middagdeel: Presentatie Landelijk Overleg Juridische Controllers (LJC) "BIBOB": Daphne Andriessen, begeleidingsadviseur van het Bureau BIBOB, gaf een presentatie over de wijze waarop Bureau BIBOB functioneert en is nader ingegaan op de relevante jurisprudentie van de laatste jaren. De heer Willem van der Steen, regionaal projectleider BIBOB Midden- en West Brabant, is ingegaan op de praktijkervaringen in die regio en heeft aandacht besteed aan de vorming van de regionale informatie- en expertisecentra. Uitreiking vierde Juridische Kwaliteitsprijs aan de gemeente Zaanstad.

Mei 2008: uitgave deel 3 VJK-reeks

Uitgave van deel 3 in de reeks Juridische Kwaliteitszorg lokaal bestuur met de titel 'Gemeente en/in strafrecht' (zie bij 20 april 2007).

28 mei 2009: 8e VJK-congres: thema 'Bestuursgeschillen, Noodzakelijk kwaad of vermijdbaar?'

In samenwerking met de Vereniging JuristenRijk, het ministerie van BZK en Rijkswaterstaat, met mevrouw drs. A.Ch. (Andrée) van Es, Directeur-Generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties van BZK als dagvoorzitter. Inleiding door prof. dr. R.J. (Roel) in 't Veld die in een helicopterview een beeld schetste over bestuursgeschillen in brede zin. Inleiding door prof. mr. N.S.J. (Niels) Koeman die aan de hand van een aantal cases in ging op het fenomeen bestuursgeschillen. Vervolgens werd door mr. M. (Maarten) de Voogd, managing director van de adviesgroep Bestuurlijk Juridisch Organiseren van Berenschot toelichting gegeven op zijn pre-advies. Aansluitend vond discussie plaats met alle inleiders onder leiding van Andrée van Es. In het middagedeelte vond een aantal deelsessies plaats.

1. Wetgeving: Spreker: mr. Dennis de Kok, Ministerie van Justitie, directie Wetgeving, Sector Wetgevingskwaliteitsbeleid
2. Handreikingen en convenanten: Sprekers: Tom Keek, Projectleider Revitaliseren generiek toezicht, Ministerie van BZK en Marte van der Loop, Afdeling Wetgeving Veiligheid en Openbaar Bestuur, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, Ministerie van BZK
3. Perspectief/gedrag: Spreker mr. Caroline Koetsenruijter, jurist en mediator met als specialisatie bestuursrechtelijke conflicten.
4. Strategie: Spreker: mr. Martine Vink, advocaat bij Rijkswaterstaat
4. Mediation: Spreker mr. Hermine Taal heeft een adviesbureau voor bestuursadvisering binnen de (semi)overheid. Ze is opgeleid als jurist, communicatiedeskundige en gecertificeerd NMI mediator.
5. Juridische beslechting bestuursgeschillen: Spreker: mr. E.J. Daalder, plaatsvervangend landsadvocaat, werkzaam bij Pels Rijcken, en tevens kerndocent bij de Academie voor Wetgeving.

Mei 2009: uitgave deel 4 VJK-reeks

Uitgave van deel 4 in de reeks Juridische Kwaliteitszorg lokaal bestuur met de titel 'Beslechting van bestuursgeschillen: rechter of bestuur?' ter gelegenheid van het congres van 28 mei 2009.

27 november 2009: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'De bevoegdheden van de burgemeester'

Na de presentatie van de Juridische APK (een instrument voor een beknopt onderzoek naar de juridische kwaliteit van een gemeente) ging prof. mr. A.E. (Jon) Schilder, hoogleraar staats- en bestuursrecht VU, wiens oratie de titel droeg: 'De drang tot dwang, Over bemoeizorg en bemoeizucht van de lokale overheid' in op de toenemende rol en bevoegdheden van de burgemeester en de gevolgen daarvan voor de burger.

Mr. dr. B.J.P.G. (Bart) Roozendaal, partner van AKD Prinsen Van Wijmen (bestuursrecht) Breda/ Rotterdam, ging vervolgens meer vanuit een juridisch/technisch perspectief in op de (toepassing van) burgemeestersbevoegdheden. Na de lunch lichtte R.J.G. (Ronald) Bandell, burgemeester van Dordrecht en o.a. voorzitter van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters, vanuit het bestuurlijk zicht van de beroepsgroep de ontwikkeling van de burgemeestersfunctie en -bevoegdheden toe.

4 juni 2010: 9e VJK-congres: thema 'Een kritische terugblik en een creatieve vooruitblik'

De Vereniging Juridische Kwaliteitszorg Lokaal Bestuur (VJK) bestond in 2010 10 jaar. Daarom is aan de bureaus Pro Facto en Schrijvers BV opdracht gegeven om onderzoek te doen naar juridische kwaliteitszorg. Dit onderzoek, waaraan een groot aantal gemeenten heeft deelgenomen, geeft antwoord op de drie volgende vragen:

- Hoe heeft de juridische kwaliteitszorg zich de afgelopen tien jaar binnen de gemeenten ontwikkeld?
- Hoe zal de juridische kwaliteitszorg zich de komende tien jaar binnen de gemeenten ontwikkelen?
- Welke rol heeft de VJK daarbij de afgelopen tien jaar gespeeld en welke rol zal de vereniging in de toekomst hebben?

Het voorjaarscongres van de VJK stond geheel in het teken van dit onderzoek. Tijdens de ochtend gaven de onderzoekers, Peter Schrijvers (Schrijvers BV) en Heinrich Winter (ProFacto), een toelichting op hun bevindingen. Daarna gaf Kees Jan de Vet, lid van de directieraad van VNG, zijn visie op juridische kwaliteitszorg binnen gemeenten. Tijdens de middag is in de dialoog met de VJK-leden door het bestuur gesproken over juridische kwaliteitszorg en de rol van de VJK daarbij.

Juni 2010: deel 5 VJK-reeks

Uitgave van deel 5 in de reeks Juridische Kwaliteitszorg lokaal bestuur met de titel 'Tien jaar Juridische Kwaliteitszorg' ter gelegenheid van het congres van 4 juni 2010.

5 november 2010: jubileum bijeenkomst VJK a.b. salonboot Prins van oranje; thema 'Vaardigheden'.

Inleiding van mr. Erik Klein Egelink in zijn functie als bestuursrechter en vice-president van de Rechtbank Arnhem over de ervaringen die hij heeft met gemeentjuristen. Des middags een in twee rondes een vijftal workshops met als onderwerpen: Hoe word ik Obama in een uur; speednetworking; Helder schrijven op het web en via e-mail; Snellezen; Persoonlijke overtuigingskracht. Dagvoorzitter: Gregor Bak.

23 juni 2011: 10e VJK-congres: thema 'Kennis als voorwaarde voor (juridische) kwaliteit'

Inleidingen van Mr. Dr. C. (Kees) van Noortwijk, hoofddocent Informatica en Recht, Erasmus Universiteit Rotterdam met als titel 'Kennismanagement bij juridische en overheidsorganisaties – zijn IT tools de oplossing?', A. (Bert) van de Velden, gemeentesecretaris, gemeente Heemskerk, met als titel 'Opleiden is een ding, effectief kunnen handelen is een ander ding' en mr. Leontien Sauerwein, afdelingshoofd Privaat- en Europees recht, Bestuursdienst, gemeente Amsterdam getiteld 'Een succesvol voorbeeld: Juridisch Opleidingsprogramma Stadsdelen'.

De middag bestond uit de volgende workshops/deelsessies, in twee rondes:

1. *"Kennis kan ook leuk zijn"*: Spreker: Mr F.G.M. (Frans) de Laat, senior bestuurlijk-juridisch beleidsmedewerker, bureau Bestuurlijke en Juridische Zaken van de Bestuursstaf Provincie Noord-Brabant
2. *Kluwer: een belangrijke informatiebron (?)*: Sprekers: J. Nouwens, Manager Innovatieteam, M. Boomsma, Sales manager en R. Jansen, Senior Account manager, allen werkzaam bij Kluwer
3. *Kennis delen via Social Media?*: Spreker: Kim Spinder, Social Media specialist
4. *Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG): kennisbank voor alle gemeenten* Spreker: Marianne Schrijver, hoofd van het Expertisecentrum Gemeenterecht VNG.
5. *Niet-juristen in de gemeente intern opleiden*: twee praktijkvoorbeelden op grote en kleine schaal Sprekers: Deborah van der Velde, coördinator Juridisch opleidingsprogramma stadsdelen Amsterdam Joris Tuijten, senior jurist bij stadsdeel Centrum en docent in het opleidingsprogramma Henriette Hemels, jurist bij de gemeente Heemskerk
6. *Bestuursacademie Nederland: innovaties in kennismanagement voor gemeenten* Sprekers: Caroline Brons, Adviseur juridisch bestuurlijke zaken, Bestuursacademie Nederland Jan Jaap van Vliet, Programmamanager juridisch bestuurlijke zaken, Bestuursacademie Nederland

25 november 2011: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Juridische aspecten bij grote evenementen'

Onder dagvoorzitterschap van Karin Ingelse, onder andere presentatrice bij RTV Rijnmond en directeur van Integriteit.nl gaf Willem van Kooten, gemeente Middelburg, een zeer onderhoudende inleiding over de vraag 'Hoe organiseer ik een etappe van de Giro d'Italia'. Na de lunch presentaties van Syan Schaap van het Kenniscentrum Evenementenveiligheid, betrokken bij de landelijke handreiking evenementenveiligheid en in het bijzonder bij het deel 'uitwerking van gemeentelijke processen', Kick Pullen van DSV assurantiegroep, expert op verzekeringsgebied en Merijn van der Vlies, juridisch adviseur bij de directie juridische zaken van de bestuursdienst gemeente Amsterdam, verantwoordelijk voor de grote evenementen. Vervolgens vond een forumdiscussie plaats.

14 juni 2012: 11e VJK-congres: thema 'Zijn regels nog wel regels?'

Inleidingen in de sfeervolle Mariënhof te Amersfoort werden verzorgd door prof. dr. mr. M. A. (Michiel) Heldeweg, verbonden aan het Institute for Innovation and Governance Studies van de Universiteit Twente en drs. J. (Johan) Andela, wethouder, gemeente Almelo.

In de middag een vijftal deelsessies in twee rondes:

1. *Governance/verbonden partijen*. Spreker: mr. R.J.M.H. (Rob) de Greef, docent en onderzoeker Staats- en Bestuursrecht aan de VU Amsterdam
2. *Gedogen Spreker*: mr.dr.F.R. (Frank) Vermeer, hoofddocent aan de RUG
3. *Subsidies*, aanbesteden en staatssteun
4. *Risicomanagement*: haal meer uit JKZ! Sprekers: Mr. S.E. (Sigrid) Schilder Spel, gemeente Etten-Leur en Mr. M.H. (Marcel) Hulleman, gemeente Uden
5. *Vertrouwen en control* Sprekers: mr. Mirjam van der Sluis, (controller/auditor gemeente Amsterdam) en mr.drs. Frank van der Meulen (juridisch controller gemeente Hoogeveen)

15 november 2012: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Kwaliteit van regelgeving'

Inleidingen van prof. mr. A.E. (Jon) Schilder, hoogleraar staats- en bestuursrecht VU, die oude leerstukken heeft afgestoft en aan de hand van het nieuwe Handboek wetgeving in de actuele context heeft geplaatst en mr. D. (Daan) Corver, senior beleidsmedewerker/wetgevingsjurist bij het Expertisecentrum Gemeenterecht van de VNG, die binnen de VNG het Project Kwaliteit Modelverordeningen coördineert en heeft toegelicht wat het project behelst en welke rol er voor gemeenten is weggelegd en hoe gemeenten direct en indirect de voordelen ervan kunnen plukken. In het middagdeel heeft onder de titel 'Nieuwe zaaksbehandeling en de gemeente' mr. P.K. (Peter) Nihot, voorzitter van de sector Bestuursrecht van de rechtbank Utrecht en projectleider voor het "Project invoering Nieuwe Zaaksbehandeling" bij de rechtbanken, een presentatie geven over het hoe en wat van de Nieuwe Zaaksbehandeling die door de rechtbanken wordt gehanteerd. Daarbij is hij ook ingegaan op de vraag wat daarbij van de gemeente wordt verlangd.

20 jun 2013: 12e VJK-congres: thema 'Juridische samenwerking: Goed geregeld!'

In de prachtige Philharmonie te Haarlem en met als dagvoorzitter dr. H.J.M. ((Menno) Fenger, bestuurskundige Erasmusuniversiteit, die de laatste ontwikkelingen op het gebied van samenwerking bij en van de rijksoverheid en een aantal opvallende aspecten die zich daarbij voordoen voor het voetlicht bracht, werd door dr. Heinrich Winter van Pro Facto een toelichting gegeven op de resultaten van het onderzoek dat hij in opdracht van de VJK en de VNG, met behulp van het ministerie van BZK in samenwerking met dr. Henriëtte van den Heuvel van het Platform Shared services bij de overheid heeft verricht naar (vormen van) Samenwerking op het juridisch domein. De resultaten van dat onderzoek zijn neergelegd in het boekje 'Handreiking Intergemeentelijke samenwerking juridische functie', dat aansluitend werd aangeboden aan de voorzitter van de VJK. In vervolg hierop vond onder leiding van de dagvoorzitter een forumdiscussie plaats waaraan de onderzoeker en de sprekers van de workshops deelnamen. De middag bestond uit de volgende workshops/deelsessies, in twee rondes:

1. Samenwerken binnen de juridische functie van Amsterdam Spreker: Jessica Hoitink, sinds 2008 directeur Juridische Zaken van de gemeente Amsterdam
2. De juridische aspecten van externe samenwerking van colleges Rob de Greef, partner bij KokxDeVoogd en docent/onderzoeker staats- en bestuursrecht aan de VU
3. Ervaringen uit de Drechtsteden Spreker: Wouter Abee, juridisch controller bij de gemeenten Alblasserdam en Hendrik-Ido-Ambacht.
4. Shared Service Centre, juridisch geregeld en dan? Sprekers: Monique Thomas en Arno Janssen van Twynstra Gudde
5. Juridische kwaliteitszorg Sprekers: Henriëtte van den Heuvel, directeur van het Platform Shared Services bij de Overheid en Heinrich Winter, directeur van Pro Facto, bureau voor bestuurskundig en bestuurs-juridisch onderzoek, advies en onderwijs en bijzonder hoogleraar Toezicht bij de vakgroep bestuursrecht en bestuurskunde van de faculteit rechtsgeleerdheid, Rijksuniversiteit Groningen.

Juni 2013: uitgave handreiking 'Gemeentelijke samenwerking juridische functie'.

Uitgave van 'Juridisch sterker door samenwerken' een Handreiking 'Gemeentelijke samenwerking juridische functie'.

21 november 2013: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema: 'Wet markt en overheid'

Inleidingen van gemeenten (Apeldoorn, Breda en Groningen) en advocaat Cees Dekker (Nysingh advocaten) over hun ervaringen met de Wet markt en overheid. Dekker is gespecialiseerd in Europees recht, mededingingsrecht en staatssteun en heeft op deze gebieden ruime ervaring met procedures voor de nationale en Europese rechters. De gemeente Breda heeft verslag gedaan van de ervaringen met de toezichthoudende Autoriteit Consument en Markt (ACM). In het middagedeelte is mr. dr. Bernadette van Leeuwen (JuristvandeZaak) aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden van leden ingegaan op diverse aspecten die komen kijken bij het organiseren van externe juridische dienstverlening. Aan de orde kwamen het aanbesteden, het opdrachtgeverschap en het perspectief daarbij van de dienstverlener. Dit laatste werd mede gevoed door een aantal vertegenwoordigers van een drietal grote advocatenkantoren.

26 juni 2014: 13e VJK-congres: thema: 'Voorop op de juridische digitale snelweg (ook voor juristen)'

In Musis Sacrum te Arnhem heeft Lector dr. ir. Hugo Verheul van de NHL een inleiding gehouden over de kansen van verdere digitalisering bij lokale overheden, actuele ontwikkelingen, de impact van digitalisering op een organisatie en publieke waarden en digitalisering. Na een onderhoudende kennisquiz onder leiding van bestuurslid Jan Lanenga, nam Richard van Hooijdonk (futuuroloog) de zaal mee op avontuur met een 'Sociale wake-up call', waarin vele anekdotes, cases, voorbeelden, toepassingen en video's voorbij kwamen en werd kennisgemaakt met Mens 3.0, de 'Social Army' en het belang van relevantie en content.

In het middagdeel een viertal deelsessies:

1. *Digitalisering rechtspraak*. Spreker: mr. T. (Tanja) Dompeling, senior rechter rechtbank Oost-Brabant en deelprogrammaleider Digitale Toegankelijkheid (KEI)
2. *Informatieveiligheid* Sprekers: mr. H.A.J. (Huub) de Jong en Marianne Korpershoek, advocaten bij Louwers advocaten.
3. *Privacy en digitalisering* Sprekers: prof. mr. G.J. (Gerrit-Jan) Zwenne, hoogleraar Recht en de informatiemaatschappij aan de Rijksuniversiteit Leiden en advocaat bij Bird & Bird LLP in Den Haag en zijn kantoorgenoot mr. drs. F.J. (Jos) Webbink.
4. *Bestuursrechtelijke aspecten digitale overheidscommunicatie/ bestuursrecht en ict*.

13 november 2014: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema: 'De Binnen- en Buitenkant van het gemeentelijke regelgevingsproces.'

Anton Arnold en Ruud Lamers vertelden over hoe het gemeentelijke regelgevingsproces in Roosendaal, resp. Arnhem is georganiseerd. Michel Bloemheuvel (SIRA) is ingegaan op de Lokale Effecten Toets Regelgeving en wat je hieraan hebt als juridisch controller? en Daan Corver (VNG) heeft zijn werkprogramma Modelverordeningen toegelicht en zijn visie gegeven op het proces van verbeteren van gemeentelijke regelgeving. In het middagdeel een tweetal presentaties:

1. *Decentralisaties (Participatie, WMO en Jeugd): stand van zaken'* Spreker: drs. K. (Karin) Sleeking, VNG, Hoofd Expertisecentrum Sociaal Domein
2. *'Decentralisaties: juridisch geen probleem (!)(?)'* Spreker: mr. S. (Sandra) van Heukelom-Verhage, advocaat bij Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn.

25 juni 2015: 14e VJK-congres: thema: 'Hoe word ik (g)een flexibel jurist?'

Het 14e VJK-congres vond plaats in het Muntgebouw te Utrecht en werd geopend door Prof. Dr. M.J. (Job) Cohen, bijzonder hoogleraar Thorbecke-leerstoel Universiteit Leiden, die het thema 'De flexibele jurist' verbond aan zijn ervaringen met gemeentjuristen als burgemeester van Amsterdam. Jaap Peters, organisatiekundige (organisatieactivist) en mede-oprichter van 'DeLimes | Nieuw Organiseren' die de term 'Intensieve Menshouderijen' heeft gemunt, en waarmee hij plekken bedoelt waar anonieme modellen en procedures heersen en de mens er niet meer toe doet, gaf aansluitend een impressie over de mogelijke effecten van het Angelsaksisch, dan wel het Rijnlandse model of het Nieuw Europees organiseren op de invulling van de juridische functie. Hierna was het woord aan Peter van Lochem, senior onderzoeker Crisislab, die sprak over de relativering van het recht en het werken in het spanningsveld tussen democratie en rechtsstaat. De ochtend werd afgesloten met een hilarische voorstelling van Armand Scheurs, de Brusselse 'puppeteer' (poppenspeler), die op zijn eigen wijze samenvattend verslag deed van het ochtendgedeelte.

1. Scenario denken Spreker: Guus Essers, managementconsultant en politiek adviseur.
2. Omgaan met lastige mensen Spreker: Richard van Houten, directeur van Bron&Partners.
3. Een flexibele(re) verdeling van vergunningen en subsidies Spreker: Annemarie Drahmman, advocaat bij Stibbe en docent aan de Universiteit Leiden.
4. Hoe vertel ik het de bestuurder? Spreker: Floris Sepmeijer, advocaat bij Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn.

26 november 2015: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema: 'Wat komt er op ons af?'

In het ochtenddeel is Jan Lanenga (gemeente Groningen) onder het motto 'Toezicht in/op verbonden partijen' in gegaan op de vraag hoe we op basis van de huidige en nieuwe regelgeving om gaan met verbonden partijen en op het belang, juist voor de juridische controllers, om in een vroegtijdig stadium op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen.

In het middagdeel hebben Daan Corver (VNG) en Jan van Oosten (Stibbe Amsterdam) de aanwezigen meegenomen op 'De weg naar de Omgevingswet'. Daan heeft aan de hand van de 'Juridische Routekaart' op hoofdlijnen de verdere procedure geschetst die de wet en de lagere regelgeving volgens de meest recente planning zal doorlopen, op welke momenten er input geleverd kan worden, wat het belangrijkste nieuwe 'instrument' voor gemeenten is, hoe het nieuwe omgevingsrecht niet enkel de RO-jurist raakt en wat goed is om de komende tijd alvast op te pakken. Jan is dieper ingaan op het stelsel van de Omgevingswet en op de verschillen tussen het huidige stelsel en de Omgevingswet. Daarnaast heeft hij de belangrijkste instrumenten waar gemeenten mee te maken krijgen besproken.

23 juni 2016: 3e Lustrum VJK-congres; thema: 'Doe- democratie en participatie , en wat betekent dat voor juristen?'

In het prachtige oude stadhuis op de markt van Gouda vond het derde lustrumcongres van de VJK plaats. Prof. dr. Wim Voermans gaf een indruk van het werk van de VNG Denktank van het afgelopen jaar – een project van de VNG waarin via een mengeling van wetenschappelijk onderzoek en praktische ervaringen beleidsrelevante analyses en aanbevelingen worden gedaan de gemeentelijke praktijk. Dit jaar stond de gemeenteraad centraal. De Denktank heeft gekeken naar de meest dringende knelpunten waarmee de gemeenteraad – als kruispunt van de gemeentelijke democratie – te kampen heeft. Er is ingegaan op de vraag in hoeverre de gemeenteraad nog voldoende zijn rol kan nemen als democratisch kruispunt binnen de gemeente, hoe de gemeenteraad zich het best kan verhouden tot vormen van doe-democratie, zich het best kan verhouden tot het gemeentebestuur, en vormen (en gremia) van gemeentelijke samenwerking (vooral de gemeenschappelijke regelingen). 2. Mr. Dick Allewijn (vml. bestuursrechter, mediator en trainer) gaf onder de titel: 'Ik wil u graag eerlijk behandelen' een presentatie over de huidige transitie van autonoom naar responsief bestuursrecht. In deze voordracht werd de transitie naar responsief bestuursrecht nader onderzocht. Met de voordracht beoogde Allewijn de ontwikkelingen zoals Prettig (of passend) contact met de overheid, de nieuwe zaaksbehandeling bij de bestuursrecht, maar ook bijvoorbeeld het keukentafelgesprek in het sociale domein, in perspectief te plaatsen. In de middag weer deelsessies:

1. Burgerinitiatieven in goede banen Spreker: Mr. Harry Hoogenboom, beleidsmedewerker/senior juridisch adviseur gemeente Rotterdam.
2. Digitalisering in beroepszaken Spreker: Yvo Jouvenaar, Communicatieadviseur sociale media Orde van Advocaten.
3. Impressies van een rechter Spreker: Mr. Judith van de Sande, senior rechter inhoudelijk.
4. Ambtelijk horen Spreker: Mr. Brigitta Evers, senior juridisch adviseur bezwaar gemeente Arnhem.

De dag werd afgesloten door sneldichteres Dominique Engers, die onder begeleiding van haar gitarist met een sneldicht de dag op een kernachtige en zeer humoristische wijze samenvatte.

24 november 2016: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema: Nieuwe eisen aan de juridische kwaliteitszorg?

Het ochtendprogramma bestond naast de traditionele Algemene Ledenvergadering uit een bijdrage van Arnt Mein (Hogeschool van Amsterdam) over de gevolgen van bestuurlijk-organisatorische ontwikkelingen voor de kwaliteitszorg binnen gemeenten. Aansluitend werd het eerste exemplaar van deel 7 uit de VJK-reeks met de titel 'Wiens zorg is de kwaliteit? Nieuwe eisen aan de juridische kwaliteitszorg binnen gemeenten' van de hand van mr. dr. Arnt Mein en mr. Ivar Timmer aan de spreker uitgereikt. 's-Middags heeft Peter Schokker, als onderzoeker/adviseur aan bureau BING verbonden, onder de titel 'Integriteit anno 2016; een beetje ambtenaar bestaat niet.' een kleine bloemlezing over het werk van een integriteitsonderzoeker gehouden. Met anekdotes en voorbeelden uit de praktijk op het spanningsveld tussen recht en moraliteit heeft hij dilemma's en uitdagingen geschetst.

22 juni 2017: 16e VJK-congres: thema: 'Inspiratie voor innovatie; Juridische kwaliteitszorg en legal tech'.

Onder dagvoorzitterschap van Sophie van Hoytema vond dit keer het voorjaarscongres plaats in Het Oude Magazijn in Amersfoort

Legal tech moet worden beschouwd in het bredere perspectief van de samenleving die grote veranderingen doormaakt vanwege de impact van informatietechnologie. Hierbij kan gedacht worden aan Machine Learning, Virtual Reality, Blockchain en dergelijke. Wat betekenen die ontwikkelingen voor onze samenleving? Wat is daarbij het belang van een generieke digitale infrastructuur, wat vraagt dit van wet- en regelgeving en wat vraagt het van u als juridisch professional? Op deze en andere vragen is Erik Jonker coördinerend adviseur bij Bureau Digicommissaris in zijn inleiding ingegaan onder de titel: 'Wat betekent digitalisering voor onze samenleving?

Vervolgens een inleiding van Ivar Timmer, senior-onderzoeker bij het lectoraat Legal management van de Hogeschool van Amsterdam, met de titel: 'Inspiratie voor innovatie: juridische kwaliteitszorg en legal tech'. Daarbij ging hij in op de mogelijkheid van legal tech om ook complexere juridische processen, zoals contractering, vergunningverlening of bezwaarbehandeling, digitaal te ondersteunen en – deels – te automatiseren. Daarbij werd ook aandacht besteed aan de vragen Wat gaat de opkomst van legal tech betekenen voor het werk van juristen en juridische kwaliteitszorg binnen de decentrale overheid? Waarom is 'design thinking' zo belangrijk bij de implementatie van legal tech?

Zijn juristen wel klaar voor deze digitale ontwikkelingen en, zo nee, valt daar wat aan te doen?

In de middag vier workshops:

1. *Beslissingsondersteuning in de gemeentelijke praktijk* Spreker: Rob van de Plassche, directeur van Berkeley bridge
2. *Contractmanagement en technologie* Spreker: Harm Bavinck, managing director van Effects
3. *De 'portal' als (regionaal) juridisch kwaliteitsinstrument* Sprekers: Marielle Zuidema-Basart (Knowledge Support Lawyer) en Daan Corver (juridisch adviseur / KSL) zijn beiden werkzaam bij Pels Rijcken & Droogleever Fortuin
4. *Personele gevolgen legal tech* Spreker: Ivar Timmer De dag werd afgesloten met een plenair afgesloten met een cabaret van Sophie van Hoytema en aansluitend de traditionele netwerkborrel.

23 november 2017: ledenbijeenkomst te Utrecht. Thema's: Overheidsinformatie en burgers; de Algemene verordening gegevensbescherming en Kartelvorming bij aanbestedingen.

In de ochtend bijdragen van Laura Ghirlanda, senior inspecteur van de afdeling Toezicht Publieke sector, van de Autoriteit persoonsgegevens, over de werkzaamheden van de AP. Aansluitend Daniël Bloemers, strategisch adviseur Information Security Manager en partner bij Aranea management consulting over de AVG en de gevolgen daarvan voor de gemeenten, mede gezien vanuit juridisch control perspectief. De middag werd gevuld met bijdragen van Jacco Beks, jurist bij de gemeente Arnhem, over de casus Arnhem Afvalpas, gericht op de vraag: wat kunnen we hiervan leren. Daarna was het woord aan Rick van Tol, medewerker Toezicht, Directie Mededinging, van Autoriteit Consument & Markt en Karen Pier, senior medewerker Toezicht, Directie Mededinging van Autoriteit Consument & Markt over de werkzaamheden van de ACM.

21 juni 2018: 17e VJK-congres: thema: 'Toezicht in een tijd van integriteitsrisico's, drones en outlaws'

In de Prodentfabriek in Amersfoort gaf dagvoorzitter Maike Aerden de aftrap van het 17e VJK-congres waarbij in het ochtendgedeelte Marcel Dela Haije een presentatie gaf van zijn werkzaamheden als stadsmarinier in Rotterdam in de strijd tegen ondermijnende activiteiten en de integrale wijze waarop dit in Rotterdam wordt aangepakt. Vervolgens zijn Maayke Maas-Cooymans en Jouko Barensen, werkzaam bij Ploum advocaten ingegaan op de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke aspecten bij toezicht en handhaving.

Na de lunch was er weer een aantal workshops, waarvan de workshop over de privacy-rechtelijke aspecten van de inzet van camera's en drones en helaas ook de workshop over het toezicht in het sociaal domein wegens ziekte van de sprekers geen doorgang kon vinden. Gelukkig bleek Jouko Barensen bereid om zijn ochtendpresentatie te verdiepen in een vervangende workshop.

Workshops:

1. *Camera's en drones (vervallen wegens ziekte)*
2. *Gedragbeïnvloeding en handhaving Spreker:* Karin Bongers van Inspire to Act
3. *Integriteit Spreker:* Leo Burger van Capra
4. *Bibob Spreker:* Matthijs Ijzerman, Bibob coördinator gemeente Utrecht en eigenaar van
5. *Toezicht in het sociaal domein (vervallen wegens ziekte)*

Na de workshops in twee ronden werd de bijeenkomst plenair afgesloten door de dagvoorzitter, die met een assistent als duo 'More balls than most' op zeer humoristische wijze al jonglerend met ballen, kegels en messen de dag nog eens kort doornamen.

De aansluitende borrel was weer drukbezocht.

29 november 2018: ledenbijeenkomst te Utrecht. Thema: Toezicht en handhaving in het Sociaal Domein

De ochtend startte met een bijdrage van prof. dr. Jan Telgen. Hij ging in op de verschillen en de voor- en nadelen van aanbestedingen, subsidies en open house constructies voor verschillende zorgvormen in Wmo en Jeugdhulp. Aansluitend sprak mr. Mieke Beumer van de Inspectie Toezicht Sociaal Domein over de taken en werkwijze van de TSD en gaf zij inzicht waaraan gemeenten met name aandacht dienen te geven bij handhaving in het sociaal domein. De ochtend werd afgesloten met een bijdrage van de gemeente Amsterdam over een actualiteit. Na de lunch zijn Dorotea ten Cate (stadsadvocaat) en Anita Wildenburg (Toezichthouder Zorg) van de gemeente Enschede gaan in op de problemen met frauduleuze zorgaanbieders en de lessons learned, heeft Ad van Mierlo, directeur van VNG KCHN handelingsperspectief geboden om toezicht en handhaving in het sociaal domein te versterken en integrale handhaving over gemeentelijke domeinen vorm te geven en tot slot heeft de Klachtencommissaris van de gemeente Enschede, Ninke van der Kooy aan de hand van klachten verteld wat gaat goed en welke lessen zijn er nog te leren zijn bij de klachtbehandeling in het sociaal domein. Zoals gebruikelijk werd de bijeenkomst afgesloten met een netwerkborrel.

23 mei 2019: 18e VJK-congres: Thema: 'Samenwerken aan de Energietransitie, het Klimaatakkoord en de Omgevingswet'

Onder voorzitterschap van de dagvoorzitter Elisabeth van den Hoogen en in de Nieuwe Buitensociëteit in Zwolle gaf Michelle de Rijke, advocaatpartner bij Van der Feltz advocaten een doorkijkje door het juridisch landschap van het Akkoord van Parijs, het Ontwerp Klimaatakkoord en de energiewetgeving (warmte, gas, elektriciteit). Maarten Bijl, teamleider Treasury en Deelnemingen gemeente Rotterdam, ging in op de dilemma's van de publiek aandeelhouder bij investeringen in de warmte infrastructuur. In de middag vier workshops:

1. *Burgerinitiatieven energie nader bekeken* Spreker: Dennis Kerkhoven, gastdocent op o.a. Nyenrode en Wageningen Universiteit
2. *Energietransitie en regierol van gemeenten* Sprekers: Marjolein Dieperink, advocaat partner, en Maarten de Wit, advocaat, AKD advocaten
3. *Faciliteren van aardgasloze initiatieven; hoe te beginnen?* Spreker: Onno Looijestijn, Strategisch juridisch beleidsadviseur gemeente Zwolle
4. *De Omgevingswet en duurzaamheid* Sprekers: Tycho Lam en Jan van Vulpen, advocaten bij Hekkelman advocaten/notarissen

29 november 2019: ledenbijeenkomst te Utrecht. Thema: 25 jaar Algemene wet bestuursrecht

Na de Algemene Ledenvergadering was het podium voor prof. mr. dr. Michiel Scheltema, voormalig regeringscommissaris voor algemene regels van bestuursrecht, die een levendige reflectie gaf op onder meer de Awb. Daarna een bijdrage van mr. dr. Lukas van den Berge onder de titel 'De netwerksamenleving en de uitdagingen voor het bestuursrecht van de toekomst' waarbij hij uit de jubileumbundel 25 jaar Awb zijn bijdrage 'Macht en tegenmacht in de netwerksamenleving; Drie uitdagingen voor het bestuursrecht van de toekomst' met ons besprak. Daarbij kamen vragen aan de orde als: Wat is die netwerksamenleving eigenlijk? Hoe urgent zijn de genoemde uitdagingen voor het bestuursrecht? Moet er snel een ander besluitbegrip komen zodat het bestuursprocesrecht meer aansluit bij de netwerksamenleving? Wat zijn de alternatieven?

In het middagdeel van de bijeenkomst besprak mr. Rik Nomden, senior juridisch adviseur bij de directie Juridische Zaken van de gemeente Amsterdam de Amsterdamse aanpak omtrent het nadeelcompensatierecht. Aansluitend een prikkelende lezing van drs. Paul Hofstra, spraakmakend directeur van de Rekenkamer Rotterdam, over "Publieke waarde in de knel"; waarom loopt er zoveel mis bij overheidsorganisaties. Na de afrondende reflectie tijd voor de drukbezochte netwerkborrel.

29 november 2019: ledenbijeenkomst te Utrecht

1. *Opening:* De voorzitter John Olivier heet iedereen van harte welkom en in het bijzonder aan David Gutteling van het ministerie van BZK en Arnt Mein van de Hogeschool van Amsterdam.
2. *Mededeling:* Elly Poldervaart is als bestuurslid helaas verhinderd en er zijn enkele andere berichten van verhinderingen.
3. *Verslag jaarvergadering 29-11-2018.* Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld
4. *Jaarverslag 2018.* Er zijn geen vragen over het jaarverslag; het wordt voor kennisgeving aangenomen.
5. *Jaarrekening 2018.* Namens de kascommissie doet Gerard Fasten (Nijmegen) verslag. De stukken zijn uitgebreid gecontroleerd en de kascommissie adviseert de algemene ledenvergadering om de penningmeester en het bestuur décharge te verlenen. Bij acclamatie wordt de jaarrekening vastgesteld en penningmeester en bestuur wordt decharge verleend.

6. *Benoeming leden kascommissie* Toine van Hennik (Deventer) wil nog 1 jaar lid zijn, Gerard verlaat de kascommissie en Suzanne Vloet van Nijmegen wil zijn functie over nemen. Allen worden door de vergadering benoemd.
7. *Begroting 2020* De penningmeester Ruud Lamers legt de wijzigingen t.o.v. de vorige jaren uit. Om in de vereniging, die op vrijwilligers draait, meer kracht te ontwikkelen is het nodig hieraan enige personele ondersteuning te geven. Een wervingsprocedure loopt. Er is als vereniging meer slagkracht nodig. Nadat de begroting inhoudelijk en financieel is toegelicht wordt de begroting en de contributieverhoging bij acclamatie vastgesteld.
8. *Rooster van aftreden*: aan de orde is de herbenoeming van de bestuursleden John Olivier, Ruud Lamers en Onno Looijestijn. Alle leden worden bij acclamatie herbenoemd.
9. *Toekomst van de VJK; beroepsvereniging?!* Malu Herzdahl en Ronald Westerhof houden een presentatie. Else Kingma (Haarlem) geeft desgevraagd een uitgebreide toelichting op de activiteiten van de G40 werkgroep voor de versterking van de positie van de gemeentjurist. 10. Rondvraag Er zijn geen vragen en John sluit de vergadering.

27 november 2020: 19e VJK-congres: Thema: 'De weerbare democratie'

Op vrijdag 27 november was het zover: ons eerste online congres vond plaats. Het thema was 'de weerbare democratie', een onderwerp dat actueler is dan ooit. Hans Boutellier nam ons mee in de ontwikkelingen van de veiligheidsproblematiek en nodigde ons juristen uit om vooral de synergie tussen strafrecht en bestuursrecht te vinden en toe te passen. Vervolgens nam Willeke Slingerland ons mee in de wereld van misstanden in onze bestuurlijke netwerken. Zij maakt ons bewust van deze netwerken en daagt de juristen uit om met juridische bril de kluwen wol te ontrafelen. "Goed bestuur als karaktertrek in de weerbare democratie". Tot slot gaf Bastiaan Rijpkema een toelichting op zijn recent verschenen boek *De lokale weerbare democratie*. Centraal staat de constatering dat er een gebrek is aan normering bij inzetten van instrumentarium, zeker als het gaat om politiek extremisme. Hij geeft in zijn boek aanzetten tot normering en instrumenten. Bijvoorbeeld het lokaal partijverbod. Na de individuele tedtalks was er een panelgesprek. Daarbij schoof ook Willem-Jan Bijleveld aan, werkzaam als jurist bij een Veiligheidsregio. Vanuit zijn perspectief vertelde hij over het zijn van jurist ten tijde van de coronamaatregelen. Over de vele belangen en soms onduidelijke regels. Hetgeen de rechtstoepassing complex maakte en veel vroeg. Niet in de laatste plaats van alle normadressaten van de noodverordening, namelijk wij zelf, andere individuen, familie, ondernemers enzovoort. Daarna ging het gesprek over de coronamaatregelen in relatie tot grondrechten en de democratische rechtsstaat. Over het zijn van een weerbare professional. Over de rol van jurist als "hoeder der rechtstaat en moeder der integriteit". Het congres is via de [volgende link terug te kijken: https://www.vjk.nl/2020/12/01/terugkijken-online-vjk-congres-over-de-weerbare-democratie-27-november/](https://www.vjk.nl/2020/12/01/terugkijken-online-vjk-congres-over-de-weerbare-democratie-27-november/)

11 februari 2021: ledenbijeenkomst online

Op 11 februari vond ons eerste digitale ALV plaats. Na een wat onwennige start via ZOOM, kwam de ALV goed op gang. Er waren 11 leden present die onder andere de gemeenten Dordrecht, Woensdrecht, Rijssen-Holten, maar ook de Provincie Utrecht en 1Stroom. Het waren niet veel leden, maar hopelijk zien we elkaar bij de volgende ALV weer 'live' en als onderdeel van een mooi inhoudelijk programma.

Tijdens de ALV zijn de jaarrekening van 2019 en de begroting van 2021 vastgesteld, Voor het jaar 2022 wordt er weer een subsidieaanvraag gedaan.

We hebben afscheid genomen van drie gewaardeerde bestuursleden waar we later in deze nieuwsbrief nog bijilstaan. Tegelijkertijd zijn er drie bestuursleden toegetreden tot het bestuur: Stijn van Cleef, Vera Voigt en Denise Mooij. We zijn blij hen tot het bestuur te mogen verwelkomen. U leest meer over hen op onze website.

Opening: De voorzitter John Olivier heet iedereen van harte welkom tijdens deze eerste digitale ledenbijeenkomst digitale ledenbijeenkomst.

Mededeling: Er zijn enkele andere berichten van verhinderingen.

Verslag jaarvergadering 29-11-2019. Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld 4. Goedkeuring jaarrekening 2019 en vaststelling begroting 2021. De kascommissie is tevreden over de financiële stukken en heeft geen opmerkingen over de toelichting van de penningmeester. De kascommissie is hier dus ook mee akkoord. In dit jaar wordt ook weer een subsidieaanvraag gedaan voor 2022.

Afscheid zittende bestuursleden De bestuursleden Carina Geerdink, Max Waaning en Ruud Lamers hebben te kennen gegeven hun bestuurslidmaatschap te willen beëindigen. Ruud Lamers blijft op de achtergrond nog wel ondersteunende activiteiten voor de VJK doen. Na warme afscheidswoorden van de voorzitter nemen we afscheid van deze zeer gewaardeerde bestuursleden.

Voordracht benoeming nieuwe bestuursleden en herbenoeming zittende bestuursleden

Bestuursleden Vera Voigt (gemeente Tilburg), Denise Mooij (gemeente Almelo) en Stijn van Cleef (gemeente Nijmegen) zijn voorgedragen. Stijn van Cleef wordt voorgedragen als penningmeester. Ruud Lamers zorgt ervoor dat de nieuwe bestuursleden zo snel mogelijk bij de KvK worden ingeschreven. De ALV besluit unaniem tot herbenoeming van Mirjam van der Sluis en Elly Poldervaart.

Begroting 2020 De penningmeester Ruud Lamers legt de wijzigingen t.o.v. de vorige jaren uit.

Om in de vereniging, die op vrijwilligers draait, meer kracht te ontwikkelen is het nodig hieraan enige personele ondersteuning te geven. Een wervingsprocedure loopt. Er is als vereniging meer slagkracht nodig. Nadat de begroting inhoudelijk en financieel is toegelicht wordt de begroting en de contributieverhoging bij acclamatie vastgesteld.

Statutenwijziging: Twintig jaar geleden is de VJK met een bepaald doel opgericht, met als voornaamste reden de borging van de juridische kwaliteitszorg. Inmiddels is de doelstelling verbreed en ligt de nadruk ook meer op de toekomstbestendigheid. De doelen zijn dus veranderd en ook terug te vinden in de statuten. Ondanks dat de naam gewijzigd wordt, is er bewust voor gekozen om gemeenten lid te laten zijn en geen individueel lidmaatschap.

4 en 25 maart en 24 juni: Online Drieluik Juridische Kwaliteitszorg & Control (webinar)

De ontwikkeling van het bestuursrecht en de rechtstoepassing binnen het openbaar bestuur is al jaren een belangrijk thema. Denk aan termen als responsief bestuursrecht, het BZK programma Passend Contact met de Overheid (PCMO) en de nieuwe zaaksbehandeling bij de bestuursrechter. Ook de VJK heeft door de jaren heen aandacht hiervoor gehad en gevraagd. Rapport 'Ongekend Onrecht'. Door het rapport 'Ongekend Onrecht' over de kindertoeslagaffaire staan we momenteel nog meer op scherp. Wat leren we van dit rapport? Hoe houden we in het (bestuurs-)recht meer rekening met de menselijke maat? Hoe we zorgen voor meer transparantie van overheidshandelen? Hoe kunnen we als juristen onze rechtsstatelijke principes nog beter bewaken.

Juridisch risicomanagement gaat onder meer over het onderkennen, voorkomen en beperken van juridische risico's. Zo brengen rekenkamerrapporten interessante conclusies over bijvoorbeeld onze deelnemingen in rechtspersonen en hoe we beter kunnen sturen op (juridische) risico's. Denk o.a. aan de rapporten over AEB Amsterdam en het Warmtebedrijf Rotterdam. Welke rol spelen juristen bij deze ontwikkelingen? Hoe sterk is onze positie bij de besluitvorming van ons bestuur? En leren/reflecteren we met elkaar voldoende?

Juridische kwaliteitszorg (JKZ): Dit alles appelleert aan belangrijke doelen van juridische kwaliteitszorg: het legitimeren van het bestuur naar inwoners en het vergroten van de betrouwbaarheid van de (gemeentelijke) overheid. De VJK is de vereniging voor juridische kwaliteitszorg. Wij wilden al langere tijd hernieuwde gesprekken op gang brengen over dit thema. Met de actualiteiten nu, zijn deze gesprekken relevanter dan ooit. Professor Heinrich Winter is bij alle drie de sessies betrokken geweest. Deze webinar reeks is terug te kijken via: <https://www.vjk.nl/webinars/>

16 en 29 november en 13 december: Online Drieluik Juridische Kwaliteitszorg & Control (webinar) Vervolg

De ontwikkeling van Legal Tech binnen het openbaar bestuur is al jaren een belangrijk thema. We horen veel over de veranderingen die Legal Tech met zich meebrengt. De mogelijkheden lijken eindeloos. De toepassing binnen het juridisch domein bij lokale overheden lijkt echter nog

in de kinderschoenen te staan. Toch zijn er al verschillende gemeentes en provincies die de eerste stappen hebben gezet. In een reeks van webinars willen we ingaan op de laatste ontwikkelingen in dit vakgebied en daarnaast met collega's bespreken welke producten al ontwikkeld zijn. We hopen te leren van hun successen en uitdagingen en denken dat we hiermee de aanzet kunnen geven tot een grotere samenwerking op dit punt tussen lokale overheden. Rapport '#Toekomstbestendig': In opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

(VNG) heeft de Hogeschool van Amsterdam (HvA) het rapport '#Toekomstbestendig?' opgesteld. Dit rapport informeert ons over digitale technische ontwikkelingen en de gemeentelijke juridisch functie. Maar het rapport geeft ook aan dat deze ontwikkelingen wat van het juridisch domein en juristen vragen als wij écht toekomstbestendig willen zijn.

Legal Tech en bezwaar: Verschillende gemeentes hebben tools ontwikkeld die de afhandeling van bezwaar makkelijker maken, burgers helpen bij het indienen van bezwaren of informeren over

het bezwaar. In het drieluik webinars zullen we hierop ingaan.

Legal Tech en juridisch advies: Ook juridisch advies kan met behulp van Legal Tech beter en makkelijker worden. Verschillende producten met betrekking tot de WOB en subsidies en inkoop zijn al ontwikkeld. We kunnen wel alvast verklappen dat alle succesverhalen één ding gemeen hebben: een intensieve samenwerking met ICT, informatie voorziening en communicatie. Ivar Timmer praatte de deelnemers tijdens sessie 1 bij over de ontwikkelingen. Deze webinar reeks is terug te kijken via: <https://www.vjk.nl/webinars/>

25 november 2021 - Algemene Ledenvergadering

1. *Opening:* De voorzitter John Olivier heet iedereen van harte welkom tijdens deze eerste digitale ledenbijeenkomst.
2. *Mededeling:* Er zijn geen mededelingen
3. *Verslag jaarvergadering 18-02-2021.* Het verslag wordt vastgesteld zonder opmerkingen.
Statutenwijziging: Er heeft een statutenwijziging plaatsgevonden in oktober. Deze is ook terug te vinden op de website. De datum op statutenwijziging is wel onjuist: het besluit is genomen maar in het document staat in oktober.
4. *Goedkeuring jaarrekening 2020 en vaststelling begroting 2022.* De kascommissie heeft de jaarrekening vast kunnen stellen. Suzanne Vloet heeft dit bevestigd. Stijn heeft alle kritische vragen van de kascommissie beantwoord. Er zijn ook geen adviezen geweest ter verbetering. De jaarrekening is ongewijzigd vastgesteld. De begroting sluit aan bij ambitieniveau voor volgend jaar. Dit ambitieniveau is onderdeel is subsidie van BZK.
5. *Voorgenomen activiteiten 2022* Alle activiteiten voor 2022 staan in de begroting. De webinars bevallen goed en zijn eigenlijk noodgedwongen ontstaan. Deze kunnen gerealiseerd worden tegen geringe kosten. Waar mogelijk blijft de VJK gebruikmaken van deze online mogelijkheid. De activiteiten zijn sterk gerelateerd aan begroting en hebben een dynamisch karakter. Bij alle activiteiten wordt rekening gehouden met de actualiteit. Zo ook bij het najaarscongres. Voor het voorjaarscongres wordt ook weer rekening gehouden de actualiteit.
6. *Rondvraag:* Complimenten aan het bestuur dat het goed bezig is.
7. *Sluiting:* John Olivier sluit de vergadering

Vrijdag 3 december 2021: 20e VJK-congres: Thema: 'Waar bemoei jij je mee?'

Vrijdag 3 december vond het VJK congres plaats. Door de coronapandemie, helaas nog steeds alom aanwezig, voor de tweede keer geheel online. Wij konden ons verheugen op actuele sprekers. Gedurende een webcast van dik 2 uur hebben Bart Jan van Ettekoven, Reinier van Zutphen en Bas Kodden een TedTalk gegeven. Over de lessen die we leren van de toelagenaffaire; de rechtspraak, de uitvoering en de professional. Daarna volgde een gesprek tussen de heren, met vragen uit de chat. En dit alles onder de bezielende leiding van Elisabeth van den Hoogen. Onze voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak Bart Jan van Ettekoven nam ons mee in de reflectie van de Afdeling. En op een vraag wat voor hem juridische kwaliteitszorg is, gaf hij aan dat dit niet zit in cijfertjes gegrond-ongegrond maar in de houding van ambtenaren, de vaardigheid de mens meer centraal te stellen. Reinier van Zutphen, de Nationale Ombudsman, spiegelde ons de realiteit voor. De gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire hebben gemeenten nodig. Niet om regie over te nemen maar om bij te staan. En hij gaf aan dat we onze borst nog meer nat moeten maken. We krijgen er nog veel meer taken bij. Kunnen we dit aan? Bas Kodden, hoogleraar Leiderschap en Managementontwikkeling aan de Nyenrode Business University, gaf ons concrete handvatten: Om een onbewust bekwame professional te zijn moeten we werken aan onze introspectie, niet-juridische vaardigheden, non-conformistisch handelen en nadenken over het doel van onze organisatie. Het congres is via de volgende link terug te kijken:

<https://www.vjk.nl/2021/12/06/terugkijken-najaarscongres-2021/>

Dinsdag 12 april 2022: de Jurist en de Netwerkende Overheid

Op dinsdag 12 april vond het webinar de Jurist & de Netwerkende Overheid plaats. In een online sessie op de vroege ochtend nam Maarten Hageman ruim 50 deelnemers mee in de wereld van bestuurlijke samenwerking. Dit werd onderverdeeld in drie blokken: kennis en vaardigheden, processen en succes. Vervolgens was er nog ruimte voor casuïstiek met een casus aangedragen door Sander van Walsem vanuit de gemeente Kampen. Wij danken zowel Maarten als Sander voor hun bijdrage.

Duidelijk is geworden dat de wereld van bestuurlijke samenwerking divers is. Maarten schetste het gehele palet, met focus op de publiekrechtelijke samenwerkingsvormen. Ook gaf hij mee dat het de meerwaarde is van de jurist zich te verplaatsen in de bestuurder en creatief dient mee te denken in een passende samenwerkingsvorm. Dat de jurist helderheid kan geven over taken, rollen en bevoegdheden bij ontwerp en beheer van de samenwerkingsrelatie. Zodanig dat de inhoud centraal kan staan. En bedenk met het gemeentebestuur een top x van samenwerkingsrelaties waar je extra aandacht aan wil geven. Denk aan financieel en juridisch control, gesprekken met de gemeenteraad enzovoort. Een mooie tip zo aan de start van de inwerkprogramma's van de nieuwe collega's. Via deze link is het mogelijk om het webinar terug te kijken: www.vjk.nl/webinars.

Donderdag 23 juni 2022: Studiemiddag Handreiking inkoop juridische diensten

Vijftig aanwezigen, juristen van gemeenten, waterschappen, veiligheidsregio's en de Nationale politie kwamen 23 juni 2022 bijeen in Utrecht. Doel: het bespreken van het concept van de Handreiking inkopen juridische dienstverlening en het delen van ervaringen. Aan de deelnemers werd inzicht gegeven in de opzet van de Handreiking. Zo werd aandacht gegeven aan het belang van een goede opdrachtschrijving (aard, scope en omvang), goede gunningscriteria vanuit perspectief aanbieder, geschiktheidseisen enzovoort. Ook werd ingegaan op de subgunningscriteria, zoals het verlenen van extra service via bijvoorbeeld een helpdesk, seminars en nieuwsbrieven. Tijdens de studiebijeenkomst gaven vertegenwoordigers van de gemeenten Amsterdam en Zaanstad gaven een mooie inkijk in hun aanbestedingsproces

Donderdag 22 september 2022: 21e VJK-congres: Thema: Een open overheid: Ruimhartigheid als wenkend perspectief

Op een mooie najaarsdag kwamen zo'n 120 juristen bijeen in Villa Jongerius in Utrecht. Het ochtendprogramma werd geopend door onze voorzitter John Olivier en daarna nam Wim Daniels het over. Op zeer humorvolle wijze kondigde hij de sprekers aan, leidde hij de interactie en reflecteerde hij op de bijdragen. 90 collega's keken online mee. Linda Voortman, wethouder Utrecht en voorheen mede initiatiefnemer van het wetsvoorstel Wet open overheid, trapte af. Zij deelde haar visie op een open overheid: Niet zozeer alleen je stukken openbaren maar ook een open houding hebben. En probeer ook geen hekel te krijgen aan die inwoner die veel vraagt, de zogenaamde luis in de pels. Wel ziet zij de grote uitdaging, vooral in de informatiehuishouding op orde brengen. Zeker nu er arbeidsmarktkrapte is om de juiste mensen aan te trekken. Daarna nam Donovan Ali Karamat, de informatiecommissaris van Utrecht, het over. Met zijn achtergrond als organisatiepsycholoog gaf hij mee: Begin gewoon. Vooral met die informatiehuishouding. Stap voor stap. En probeer chocola te maken van de verschillende wetten die nu spelen: Woo, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, Wet hergebruik overheidsinformatie etc. Edwin Rooke vertelde ons met goede voorbeelden en data over de Woo praktijk van Utrecht. Andre Verburg, staatsraad bij de Afdeling, gaf een historische beschouwing. We zijn allen gezagsdragers. Voorheen gold institutioneel gezag maar nu veel meer persoonlijk gezag. Dat vraagt om een responsieve en open houding. Met persoonlijke interesse en aandacht voor onze inwoners. Daarbij hoort begrijpelijke taal. Niet B1 maar gewoon helder. Geen woorden die eindigden met ING was het advies. Als juristen hebben we de neiging om werkwoorden te veranderen in zelfstandig naamwoorden. Tel ze maar in je laatste document, daagde hij ons uit.

De laatste keynote spreker van de ochtend, gemeente advocaat Tilburg Bjorn Smits, deelde zijn dilemma's met de Woo in relatie tot zijn adviezen en stukken. In hoeverre geldt de geheimhoudingsplicht tussen client en advocaat? En hoe zit het met het verschoningsrecht? De Deken worstelt er ook mee. Wel is duidelijk geworden door jurisprudentie dit jaar van de bestuursrechter en de Hoge Raad dat de voorheen als vanzelfsprekende verhouding advocaat-client niet meer bestaat. Ook de adviezen van de gemeente-advocaat, vergelijkbaar

met die van de gemeentjurist, vallen onder de Woo. Steeds moet worden gezien of en in hoeverre (passieve) openbaarheid achterwege kan blijven in het geval van persoonlijke beleidsopvattingen.

De middag stond in het teken van een viertal workshops:

- *Open houding, integriteit en juridische kwaliteitszorg* door Caroline Raat van RechtenRaat
- *De Wet open overheid* door Cornelis van der Sluis van Ten Holter Noordam advocaten
- *Begrijpelijk schrijven* door Pastoor BV
- *Informatiehuishouding* door Ad van Heijst.

Na kennisdeling konden we eindelijk weer eens afsluiten met een netwerkborrel. Wat ontzettend fijn en gezellig was dat! De webcast is terug te kijken via de volgende link:

<https://www.vjk.nl/2022/09/23/terugkijken-vjk-najaarscongres-2022/>

25 november 2022 - Algemene Ledenvergadering

- *Opening:* John Olivier opent de online vergadering en heet iedereen van harte welkom. Op de valreep kan de VJK nog gebruikmaken van de mogelijkheid tot digitaal vergaderen die op 1 december 2022 vervalt.
- *Mededeling:* Er zijn geen mededelingen
- *Verslag jaarvergadering 25-11-2021.* Het verslag wordt vastgesteld zonder opmerkingen.
- Goedkeuring jaarrekening 2020 en vaststelling begroting 2023. De kascommissie heeft alles stukken en kosten bekeken. Vanuit de kascommissie was er een opmerking over de kosten van het najaarscongres. Deze waren namelijk erg hoog omdat de locatie en techniek samenvielen. Het is niet zo dat dit direct een actiepoint is, maar wel dat het belangrijk is om dit aspect in de toekomst voor ogen te houden. De ledenvergadering verleent goedkeuring aan de jaarrekening met decharge, in het bijzonder aan de penningmeester, en de rest van het bestuur. De begroting wordt vastgesteld conform het verslag.
- *Benoeming nieuwe bestuurslid:* Het bestuur draagt Rick Keim, strategisch juridisch adviseur bij de concernstaf in de gemeente Deventer, voor als nieuw bestuurslid. Het bestuur is blij hem te mogen verwelkomen als nieuw bestuurslid. John geeft aan dat Rick Keim een waardevolle toevoeging is aan het bestuur met zijn achtergrond in het omgevingsrecht. Rick Keim is ook blij om toe te treden tot het bestuur en denkt zelf ook van toegevoegde waarde te kunnen zijn.
- *Voorgenomen activiteiten 2023:* Op donderdag 24 november vond een fysieke bestuursvergadering plaats in Utrecht. Het thema voor het congres van volgend jaar stond centraal, evenals de datum voor het congres. In de afgelopen twee jaar organiseerde de VJK een najaarscongres, maar volgend jaar wordt teruggevallen op hoe de planning verliep voor corona. Dit betekent dat het congres weer plaatsvindt in juni en de ledenvergadering blijft gepland staan voor in het najaar. John vertelt dat het opnieuw een hybride congres wordt, waarbij het ochtendprogramma digitaal te volgen is en in de middag workshops op locatie gevolgd kunnen worden.

- Het bestuur heeft in haar bestuursvergadering het volgende voorlopige thema voor het congres op 15 juni 2023 gekozen: "Een gemeentelijk perspectief op burgergericht procederen" De VJK neemt ook deel aan het project 'burgergericht procederen' vanuit het ministerie van Justitie. Binnen het project zijn ruim 100 mensen geïnterviewd. Vanuit de VJK hebben Malu Hertzdahl en John meegewerkt aan een interview. De resultaten zijn hiervan op 24 november gepresenteerd en hierdoor raakte John geïnspireerd om een congres met dit thema te organiseren. John heeft aan het ministerie van Justitie het verzoek gedaan een bijdrage te leveren aan ons congres. Bert Marseille, hoogleraar aan de Universiteit Groningen, heeft een bijdrage toegezegd. John licht toe dat er overleg is geweest met BZK over de samenwerking met andere verenigingen. De VJK is voornemens om met de Vereniging van Rekenkamers samen een fysieke activiteit te organiseren. Daarnaast is het idee om nog iets te organiseren rondom "juridische control en financial control" bij projecten. De lijnorganisatie is daarbij vaak slecht aangesloten. Tot slot is ook het idee in het bestuur ontstaan om een webinar te organiseren rondom fiscaliteit en juridische kwaliteitszorg. De vraag wordt opgeworpen of juristen genoeg weten over regiodeal ontwikkelingen.
- **Rondvraag:** Bestuurslid Elly Poldervaart geeft aan dat er mooie voornemens zijn opgenomen over de juridische dienstverlening van VNG in VNG-Werkprogramma 2023. Verder geeft Mirjam aan dat de VJK momenteel 199 leden heeft. Het is de bedoeling om voor het 200ste lid iets leuks te bedenken en hier een moment van te maken.
 - Rick Keim vond het leuk om voor de eerste keer bij de ledenvergadering aan te sluiten.
 - John heeft een speciaal woord van dank voor Ruud Lamers. Hij heeft namelijk een nieuw regionaal overleg opgezet met de gemeenten Maashorst, Land van Cuijk, Meijerijstad, Boekel en Oss. Zij zullen twee à drie keer per jaar samenkomen om te praten over juridische kwaliteitszorg. Er wordt gehoopt op meer van dit soort samenwerkingen. De gemeenten uit dit regionaal overleg hebben huiswerk meegekregen om na te denken hoe juridische kwaliteitszorg meer levendig gehouden en geborgd kan worden.
 - Tot slot geeft John aan dat tot 1 december de mogelijkheid tot digitaal vergaderen bestaat (NB inmiddels verlengd tot 1 februari 2023). Het voornemen van het bestuur is om in de statuten deze mogelijkheid expliciet op te nemen.
 - Aanwezig zijn eens met dit voorstel en machtigen het bestuur om deze statutenwijziging door te voeren. (NB inmiddels is bekend geworden dat het ministerie van Justitie voornemens is om het digitaal vergaderen van verenigingen in Boek II te regelen. Onduidelijk is nog wanneer deze wetswijziging in werking treedt).
- **Sluiting:** John Olivier sluit de vergadering

Dinsdag 7 maart 2023 webinar: waar juridische kwaliteitszorg en integriteitszorg elkaar ontmoeten - Spreker: Prof. mr. dr. Solke Munneke – nieuwe bepalingen (bestuurlijke) integriteit en geheimhouding Gemeentewet

Na eerdere succesvolle webinarreeksen 'Juridische Kwaliteitszorg & Control' in 2021 en 'Legal Tech' 2022, kondigden we in maart 2023 een nieuw online tweeluik aan. We namen onze leden mee in het thema integriteit. We kunnen er niet omheen dat integer handelen een overheid kan maken of breken. Een integere bestuurder of ambtenaar resulteert in meer vertrouwen in het gemeentelijk handelen vanuit de burger. Dat maakt integriteit een basisvoorwaarde voor iedere ambtenaar, voor iedere decentraal jurist. Dat is waar juridische kwaliteitszorg en integriteitszorg elkaar raken. Om ons mee te nemen in dit thema, vonden we twee interessante sprekers die een bijdrage wilden leveren aan het online tweeluik: 'waar juridische kwaliteitszorg en integriteitszorg elkaar ontmoeten'. Het werd een drukbezocht tweeluik met in totaal 197 deelnemers.

- Het eerste webinar werd ingeleid door prof. mr. dr. S.A.J. (Solke) Munneke. Hij nam ons mee in de meest recente wijziging van de Gemeentewet op het vlak van het bevorderen van bestuurlijke integriteit. Ook nam hij de wijzigingen per 1 april 2022 over geheimhouding mee.

Link naar webinar 1: <https://www.vjk.nl/2023/03/07/webinar-online-tweeluik-integriteit-prof-mr-dr-s-a-j-munneke/>

Dinsdag 28 maart 2023 webinar: waar juridische kwaliteitszorg en integriteitszorg elkaar ontmoeten - Spreker: Mr. Sandra Palmen – Strategisch Adviseur bij Ministerie van Financiën/Raadsheer plaatsvervanger CRvB

Mr. Sandra Palmen was in 2016 en 2017 de hoogste jurist bij de afdeling Toeslagen van de Belastingdienst. In maart 2017 schreef ze in een advies dat de Belastingdienst 'laakbaar' had gehandeld bij de stopzetting van kinderopvangtoeslag en dat ouders gecompenseerd moesten worden voor het handelen van de dienst. Haar advies, op verzoek van een directeur, later bekend geworden als het memo-Palmen, werd genegeerd en verdween. Sandra Palmen, destijds strategisch Adviseur bij Ministerie van Financiën/Raadsheer plaatsvervanger CRvB, nam ons mee in haar visie op recht en rechtvaardigheid. Deze visie is voortgekomen uit de parlementaire enquête kinderopvangtoeslagen en haar persoonlijke ervaringen. Ook deelde zij met ons haar definitie op ambtelijk vakmanschap. Na haar bijdrage gingen we in gesprek over onze rollen en rolopvatting.

Op verzoek geen opname van webinar gemaakt

Dinsdag 6 juni 2023 – handreiking inkoop juridische dienstverlening

De VJK ontwikkelde een handreiking voor decentrale overheden over de inkoop van juridische dienstverlening. Daarmee wil de VJK bijdragen aan de professionalisering van de inkoop van juridisch advies en dienstverlening van advocaten of juridisch medewerkers.

VJK-voorzitter John Olivier en voormalig bestuurslid Ruud Lamers overhandigden de in boekvorm verschenen handreiking op 6 juni aan Andries Kok, directeur Lokaal Bestuur en Informatiesamenleving bij de VNG. Bij die gelegenheid benadrukte Kok het belang van een goed georganiseerde juridische functie voor gemeenten: 'Burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat gemeenten rechtmatig handelen.'

Professionele samenwerking

Gemeenten hebben regelmatig behoefte aan externe juridische expertise. Om ervoor te zorgen dat zij bij een aanbesteding de best mogelijke aanbiedingen ontvangen, moeten de juiste dienstverleners aan de aanbesteding meedoen. Dat vereist een goed voorbereide en uitgevoerde aanbesteding. Dienstverleners moeten daarin de kans krijgen om op kwaliteit te concurreren, terwijl bij het beoordelen de prijs beperkt meeweegt.

Het inkopen van advocaatdiensten hoeft niet altijd in concurrentie plaats te vinden; het kan soms gewenst zijn enkelvoudig onderhands in te kopen. Ook dit vraagt echter de nodige goede voorbereiding.

De nieuwe handreiking van de VJK ondersteunt gemeenten in deze processen. Daarnaast levert de handreiking een bijdrage aan het interne gemeentelijke proces om vervolgens te komen tot een professionele samenwerking met de geselecteerde juridisch dienstverlener.

De handreiking is tot stand gekomen met een subsidie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De handreiking is gratis te downloaden via de website van de VJK: <https://www.vjk.nl/vjk-reeks/>

Donderdag 15 juni 2023– Voorjaarscongres VJK: een gemeentelijk perspectief op burgergericht procederen

Op een warme zomerdag, donderdag 15 juni 2023, kwamen zo'n 130 juristen bijeen in Villa Jongerius in Utrecht. Het ochtendprogramma werd geopend door onze eigen VJK dagvoorzitter Vera Voigt. Ruim 100 collega's volgden het ochtendprogramma online mee. De ochtend begon met een bijdrage van Ilse Dresscher. Zij ging als eerste spreker in op de confrontatie van leefwereld versus systeemwereld.

Bert Marseille ging als tweede spreker in op het onderzoek Procedeergedrag van de overheid: beleid of willekeur? Welke factoren zijn bepalend voor de keuze in de praktijk of een procedure is verloren of niet?

Onderwerp van het onderzoek is de smalle definitie van het gebruik maken van de bevoegdheid tot het instellen van hoger beroep.

Liesbeth Hulst deelde als laatste spreker deze ochtend inzichten uit de psychologie voor effectief handelen van gemeentebestuurder. Bejegening is belangrijke factor. Zij heeft onderzocht dat dit effect op het gezag van rechters. Dat werkt ook voor vertrouwen in overheid. Burgers willen het beslisproces begrijpen om het te kunnen vertrouwen? Hoe ziet de overheid mij? Ben ik lid van de gemeenschap of niet? Het gaat minder om winnen of verliezen. Bejegening weegt zwaarder dan een ongunstige uitslag. Maar bij een ongunstige uitslag is bejegening extra belangrijk. Is dit pluis?

In de middag volgden workshops die de deelnemers konden volgen:

- *Schaduwkant van de bureaucratie*: Mr. Henk Tadema, met bijna 45 jaar ervaring als sociaal advocaat, ging in zijn workshop 'de Schaduwkant van de bureaucratie' in op zijn eigen ervaringen met de 'bureaucratie'. Welke rechtsgebieden raakt dat? Aan wat voor problemen per rechtsgebied valt te denken? Zijn dit vooral intrinsieke of organisatorische problemen? En wat is hierbij de invloed van de politiek? Maar ook werd er stilgestaan worden bij dat wat er juist wél goed gaat.
- *Mediation vaardigheden*: Wim Meijer, gaf in zijn workshop 'Mediation vaardigheden' een beeld van de hoofdkenmerken van mediation en in het bijzonder de rol van de mediator. Vervolgens ging hij in kleine groepen een casus voorleggen, met daarbij vragen over hoe zou de insteek van de gemeentebestuurder in de casus kan bijdragen aan een oplossing. Tenslotte vertelde hij plenair hoe het in de praktijk is gegaan en wat de rol van de gemeentebestuurder is geweest. Wim Meijer sloot zijn workshop af door een beeld te geven van de succesfactoren.
- *Burgergericht werken in de bezwaarprocedure*: Nick Steenhagen en Mimouna Yahia, verkenden in de workshop 'Burgergericht werken in de bezwaarprocedure' hoe je burgergericht werken in de praktijk handen en voeten kunt geven. Ze focusten zich daarin vooral op de bezwaarprocedure. Hoe behandel je bezwaren dan burgergericht? En waar houdt dat op? Wat vraagt dat van jou en de organisatie? En hoe ga je om met verschillende interpretaties of toepassingen van regels? Nick Steenhagen en Mimouna Yahia hebben ruime ervaring in het responsief organiseren van de bezwaarprocedure. Zij hebben onder meer ervaring met het implementeren van een burgergerichte aanpak bij gemeenten zoals Purmerend en Amsterdam.
- *Ervaringen bezwaarmakers ophalen*: Ronald Westerhof (Apeldoorn), Malu Hertzdahl (Enschede) en Rachida Bargach (Tilburg) zorgden voor de workshop 'Ervaringen bezwaarmakers ophalen'. Veel gemeentes werken aan het verbeteren van de afhandeling van bezwaarschriften. Vaak gestimuleerd door het landelijke programma Prettig contact met de overheid. Bij een professionele aanpak hoort ook de zgn. informele aanpak of pre-mediation en het werken vanuit vertrouwen en maatwerk leveren. Vanuit verschillende invalshoeken kun je de eigen werkwijze evalueren en de tevredenheid bij de bezwaarmakers over de gevolgde werkwijze meten.

- De gemeenten Apeldoorn, Enschede en Tilburg doen dat ieder op een eigen manier. Zo heeft de gemeente Apeldoorn een klanttevredenheidsonderzoek laten uitvoeren. Ronald Westerhof, destijds verantwoordelijk manager, vertelde over de bevindingen. Verder experimenteert de gemeente Tilburg sinds 2018 met zgn. “informele doorpakkers”. Rachida Bargach nam de deelnemers mee in de Tilburgse werkwijze en hoe er – na de informele aanpak – feedback wordt opgehaald bij de bezwaarmakers. Tot slot gebruikt de gemeente Enschede een “rode draden beraad” met onafhankelijke toezichthouders, waaronder de voorzitter van de bezwaarschriftencommissie. Malu Hertzdahl vertelde over deze methode en hoe dit leidt tot een verbetering van de bezwaar- en klachtbehandeling.

Het ochtendprogramma kan teruggekeken worden via deze link:
<https://www.vjk.nl/2023/06/15/terugkijken-voorjaarscongres-2023/>

Donderdag 7 december 2023 : Goed bestuur en omgang veelschrijvers

Op 7 december kwamen zo’n 50 juristen bijeen in Zwolle om meer inzicht te krijgen in hoe om te gaan met zogenaamde veelschrijvers. Want daar hebben we allen mee te maken. Die inwoner die veel verzoeken doet, mails stuurt etc. Waarbij het lijkt alsof elk antwoord nooit genoeg is, we niet worden vertrouwd. Het kost ons soms enorm veel tijd, (negatieve) energie en de organisatie geld om steeds te blijven antwoorden. Als VJK wilden we stil staan bij het feit dat we hier allen mee te maken hebben en dat er best wat handvatten zijn om er mee om te gaan.

Als eerste was de heer Snijders, burgemeester van Zwolle aan het woord. Hij vertelde over zijn omgang met inwoners waarbij het vertrouwen (behoud en vergroten) centraal staat. En dat dit soms lastig is maar enorm van belang. Ook gaf hij aan dat sinds kort een coördinator aan de slag is voor inwoners die meer aandacht nodig hebben dan de reguliere procedurele dienstverlening. Daarna gaf Jan Prins, strategisch adviseur lokale ombudsfunctie van de Nationale Ombudsman een uiteenzetting over de vraag hoe om te gaan met aanhoudend en grensoverschrijdend klaaggedrag, met een toelichting over de in december 2022 verschenen Leidraad voor klachtbehandelaren bij de overheid. Als belangrijkste boodschap gaf hij mee er vooral niet te lang mee door te gaan. Op een gegeven moment is het genoeg. Sta daar voor, en motiveer. De presentatie van Jan Prins is te lezen op de website van de VJK.

Om meer inzicht te krijgen in het denken van veelschrijvers en over hoe conflicten ontstaan, nam Wanda Everts, oud rechter en mediator, ons mee in de theorie van Glasl en Kahneman. De presentatie van Wanda Everts is te lezen op de website van de VJK.

Tot slot mochten we luisteren naar psychiater Frank Koerselman. De realiteit drong binnen: ca. 10% van de mensen heeft een persoonlijkheidsstoornis en daar helpt geen empathische, mediationachtige aanpak bij. Daar helpt duidelijkheid bij en soms gewoon de deur dichtdoen of houden.

Via deze link is het congres terug te kijken: <https://www.vjk.nl/2022/09/23/terugkijken-vjk-najaarscongres-2022/> Voor het congres hebben 270 deelnemers zich online aangemeld en 127 deelnemers voor fysieke deelname bij Villa Jongerius in Utrecht.

7 december 2023 - Algemene Ledenvergadering (tijdens najaarsbijeenkomst)

- *Opening:* John Olivier opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Voor het eerst in een paar jaar vindt de vergadering weer fysiek plaats tijdens een najaarsbijeenkomst.
- *Mededeling:* Er zijn geen mededelingen
- *Verslag jaarvergadering 25-11-2022.* Het verslag wordt vastgesteld zonder opmerkingen.
- Goedkeuring jaarrekening 2022 en vaststelling begroting 2024. John geeft aan dat vanochtend bericht ontvangen is vanuit het Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties (BZK), waarin aangegeven is dat de subsidieaanvraag over 2024 is toegekend. Het bestuur is hier uiteraard heel erg blij mee en uit daarmee hun speciale dank naar BZK hiervoor.
 - De kascommissie heeft de stukken en kosten over bekeken. Penningmeester, Stijn van Cleef, heeft de vragen naar tevredenheid beantwoord en naar aanleiding hiervan zijn de stukken akkoord bevonden.
 - De ledenvergadering verleent goedkeuring aan de jaarrekening met decharge, in het bijzonder aan de penningmeester, en de rest van het bestuur. De begroting wordt vastgesteld conform het verslag.
- *Aftreden bestuurslid en penningmeester:* Het bestuur neemt tijdens deze ALV helaas afscheid van twee bestuursleden. Malu Hertzdahl, bestuurslid vanaf 2019, heeft de afgelopen jaren een belangrijke rol gespeeld in de doorontwikkeling van de VJK naar beroepsvereniging met haar bijdragen op het gebied van communicatie, social media en website. Daarnaast is ze ook tijdens onze webinars een bekend gezicht geweest als host. Malu verlaat het bestuur omdat ze een mooie nieuwe functie heeft binnen de gemeente Enschede als afdelingshoofd Bestemmen binnen het cluster Omgeving en recht.
 - Ook bestuurslid en penningmeester, Stijn van Cleef, heeft ook zijn afscheid binnen het bestuur aangekondigd. Nadat Ruud Lamers als penningmeester vertrok, heeft Stijn deze rol vervuld. Daar is het bestuur hem erg dankbaar voor.
 - Het bestuur wenst allebei de vertrekkende bestuursleden veel succes toe en dankt hen voor hun inzet en betrokkenheid.
- *Benoeming nieuwe bestuursleden:* Naast twee vertrekkende bestuursleden, worden ook twee nieuwe bestuursleden welkom geheten in het bestuur. Erik Scholten, Strategisch adviseur gemeente Utrecht, heeft aangegeven een bestuursfunctie te willen vervullen.
 - Erik heeft aangegeven als bestuurslid van de VJK graag een bijdrage te willen leveren aan het uitwisselen van kennis en ervaringen. Daarnaast legt Erik graag verbindingen tussen mensen en organisaties. Hij ziet dan ook een rol voor zichzelf in het onderhouden van een goed netwerk met andere overheden, de wetenschap en gemeentelijke netwerken. Het bestuur is van mening dat Erik een waardevolle bijdrage kan leveren als VJK-bestuurslid.
 - Daarnaast treedt ook een bekend gezicht opnieuw toe tot het bestuur. Ruud is jarenlang betrokken geweest binnen de VJK als bestuurslid en penningmeester tot hij in 2021 zijn taak overdroeg aan, nu, vertrekkend bestuurslid Stijn van Cleef. Aangezien deze portefeuille weer vrijkwam, heeft John aan Ruud gevraagd of hij wilde overwegen opnieuw penningmeester voor de VJK te worden. Ondanks dat Ruud altijd op de achtergrond betrokken is geweest, is het bestuur verheugd hem opnieuw als

- bestuurslid en penningmeester te verwelkomen
- Het bestuur stelt de ALV voor om Erik Scholten en Ruud Lamers te benoemen tot bestuursleden van de VJK voor de statutaire periode van drie jaar. Het bestuur is voornemens om Ruud Lamers als penningmeester aan te wijzen. De aanwezige leden zijn hiermee akkoord gegaan.
- **Voorgenomen activiteiten 2024:** Voor 2024 staan er een aantal activiteiten op de planning, waarvan het gezamenlijk congres met Vereniging JuristenRijk. Er heeft al een gesprek plaatsgevonden met bestuurslid Monique Wesselink om op zoek te gaan naar een passend thema. Binnen de bestuursvergadering van de VJK zijn al thema's naar voren gekomen als AI en 'Goed bestuur en regelmatigheid'. Over het exacte thema wordt een keuze gemaakt na een overleg met het bestuur van Vereniging JuristenRijk
 - Daarnaast is de verwachting dat in het eerste kwartaal van 2024 de handreiking voor lokale rekenkamers ten behoeve van juridische kwaliteitszorg bij gemeenten uitgebracht wordt. BZK heeft aan Pro Facto opdracht gegeven een handreiking op te stellen om onderzoek te doen naar juridische kwaliteitszorg. Vanuit de VJK zijn voorzitter John Olivier en bestuursleden Elly Poldervaart en Ruud Lamers betrokken. Pro Facto is momenteel bezig met de eerste interviews.
 - Voor 2024 is het doel om ook weer een webinar, of meerdere webinars te organiseren. Op dit moment is nog niet bekend wanneer dit plaats zal vinden en met welk thema. Mogelijk wordt ook hier de link gevonden met AI door een drieluik AI informatiesamenleving of wordt ingegaan op de rol van de overheidsjurist, zoals Wubbo Wierenga dit onlangs ook deed in zijn publicatie. Het bestuur heeft een lijstje met ideeën gemaakt om uit te putten en zal middels een nieuwsbrief of vooraankondiging kenbaar maken wanneer er een nieuw webinar georganiseerd wordt.
- **Rondvraag:** Er zijn geen vragen voor de rondvraag. Aangezien het een najaarsbijeenkomst betreft, gaan de aanwezigen verder met de rest van het programma.
- **Sluiting:** John Olivier dankt iedereen voor de aanwezigheid en sluit de ledenvergadering.

Donderdag 30 mei 2024: gezamenlijk vanuit de VJK en Vereniging JuristenRijk plaats met als thema: kunstmatige en menselijke intelligentie: zijn gemeente- en rijksjuristen klaar voor de toekomst?

Prof. dr. mr. Jurgen Goossens sprak over de veranderende rol van de overheid en juristen door de jaren heen. Hij benadrukte het belang van een kritisch analytische blik op AI en hoe we publieke waarden kunnen borgen.

Mr. Riccardo Osterwald van de gemeente Amsterdam besprak de voordelen van AI voor de juridische functie, met humoristische voorbeelden. Hij liet zien hoe AI repetitieve taken kan overnemen, waardoor juristen zich meer op bewoners kunnen richten.

Mr. Fatma Çapkurt pleitte voor zorgvuldige profilering en meer integratie van de AVG in de Awb. Ze waarschuwde voor een hyperfocus op techniek zonder lange termijn visie en introduceerde het IAMA-stappenplan voor ethisch gebruik van algoritmes.

De middag eindigde met een panelgesprek waarin alle sprekers samen met het publiek reflecteerden op de besproken onderwerpen. De gezamenlijke conclusie: we moeten meer met elkaar spreken en samenwerken, uit de koker van de eigen organisatie en vooral na blijven denken!

Donderdag 7 november 2024 - Algemene Ledenvergadering

Op 7 november jl. vond onze algemene ledenvergadering (ALV) plaats. Dit keer via een digitale bijeenkomst. De jaarrekening van 2022, begroting van 2024 en het verslag van de kascommissie zijn hierbij behandeld.

- **Opening:** Ruud Lamers opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Dit jaar neemt Ruud Lamers VJK-voorzitter John Olivier waar die vandaag verhinderd is.
- **Mededelingen:** Er zijn geen mededelingen
- **Verslag jaarvergadering 7-12-2023.** Het verslag wordt vastgesteld conform het concept.
- **Goedkeuring jaarrekening 2023 en vaststelling begroting 2025.** Ruud geeft aan dat de jaarberekening bekeken is door de kascommissie. Er zijn geen opmerkingen van de kascommissie. De ALV besluit de jaarstukken 2023 goed te keuren en daarmee de penningmeester decharge te verlenen voor het gevoerde financieel beheer en het bestuur voor het gevoerde beleid.
 - Daarnaast licht Ruud toe dat het VJK-bestuur graag aan wil sluiten bij de activiteiten van Binnenlandse Zaken en dan vooral bij het actieprogramma Sterk Bestuur.
 - In de VJK-begroting 2025 is een subsidiebedrag van € 60.000,- van BZK opgenomen. Of de subsidieaanvraag dit jaar wordt verleend is echter nog niet zeker, zo bleek uit een telefonisch contact dat Ruud vanmorgen had met BZK. Daarom moet er wel een 'winstwaarschuwing' afgegeven worden. Als de VJK geen subsidie krijgt, zal er bekeken moeten worden of de activiteiten moeten worden aangepast, dan wel of de reserves moeten worden aangesproken..
 - Gezien de onduidelijkheid over de subsidieverlening moet een slag om de arm worden gehouden. Hier zijn geen opmerkingen over vanuit de aanwezige leden.
- **Voorgenomen activiteiten voor 2025:** Volgend jaar wordt het voorjaarscongres gehouden op donderdag 26 juni. Komend jaar bestaat de VJK 25 jaar en dus betreft het een jubileumcongres. Ter gelegenheid van het jubileum zal onder leiding van prof. mr. Jurgen Goossens (UU) desgevraagd een essaybundel worden opgesteld door 15 auteurs. Het thema is Zinvol contact met de overheid en de rol van de gemeentebestuurder. De essaybundel wordt in juni gepresenteerd. Voor de organisatie van het jubileumcongres is aan Jurgen Goossens gevraagd ook hierin een rol te spelen. Daar zal hij ook spreker zijn en de voorbereidende acties zijn inmiddels gestart.
 - Verder bespreekt Ruud onderwerpen voor webinars en studiebijeenkomsten:
 - a. Dienstbaarheidsbeginsel (zie Wetsvoorstel Wet versterking waarborgfunctie Awb). Hoe geven we hier invulling aan?
 - b. De betekenis van de nieuwe ambtseed rijksambtenaren voor de gemeentebestuurder
 - c. De Woo in de praktijk

- De VJK werkt ook samen met VNG werkgroep Next Level Gemeentjuristen. VJK-bestuurslid Elly Poldervaart licht toe dat de werkgroep bezig is met een rechtenopleiding, ook omdat de overheid de grootste werkgever is. Daarom wordt gekeken hoe het imago voor de gemeentjurist opgevijseld kan worden. De VJK kan daarin een verbindende rol spelen.
- Ruud licht toe dat verder gekeken wordt naar gemeenten die advocaten in loondienst hebben.
- Verder is het doel om ook meer in de regio bekendheid te genereren. Vanuit de beroepsopleiding kunnen we deze regio ook zoeken.
- **Rondvraag:** Er zijn geen vragen voor de rondvraag. Aangezien het een najaarsbijeenkomst betreft, gaan de aanwezigen verder met de rest van het programma.
- **Sluiting:** John Olivier dankt iedereen voor de aanwezigheid en sluit de ledenvergadering.

Vrijdag 22 november 2024 - Studiemiddag: Tijd voor juridische kwaliteit

Op 22 november vond in Utrecht de studiemiddag 'Tijd voor juridische kwaliteit' plaats. Tinka Floor en Heinrich Winter presenteerden de recent uitgebrachte handreiking met een stappenplan voor Juridische Kwaliteitszorg. Ze bespraken hoe men dit thema kan benaderen, welke tips en valkuilen er zijn, en hoe draagvlak voor dit thema kan worden gecreëerd. Juridische kwaliteitszorg is een breed concept dat niet alleen gaat over naleving van de wet, maar ook over het proactief identificeren en anticiperen op risico's. Hierbij moet men steeds bedenken voor wie deze inspanningen worden gedaan: de samenleving (responsief bestuursrecht). Werken vanuit een normenkader biedt een solide basis, waarbij vakmanschap nodig is om de verhouding tot de rechtsnormen te bepalen. Een praktijkvoorbeeld is de gemeente Zaanstad, die werkt met een dwarskijktteam om vastgelopen dossiers te analyseren en oplossingen te vinden.

Daarnaast gaf Arjan Kok een presentatie over het werk van de Rekenkamer. De Rekenkamer onderzoekt diverse juridische thema's zoals privacy en subsidies en beschikt over uitgebreide onderzoeksbevoegdheden. De heer Kok lichtte toe hoe een onderzoek verloopt, hoe vertrouwelijke informatie wordt behandeld en wanneer de Rekenkamer bevoegd is. Diverse praktijkvoorbeelden werden getoond, wat zorgde voor interactieve discussies met de deelnemers.

Na de ochtendsessies volgde een panelgesprek met professionals uit de praktijk. Gemeenten zoals Roermond, Utrecht en Zaandam gaven toelichting op hoe zij Juridische Kwaliteitszorg hebben ingericht. Dit leidde tot een zeer leerzaam en interactief gesprek, mede mogelijk gemaakt door bijdragen van Eiffel en Heinrich Winter, en uiteraard alle deelnemers in de zaal. Een terugkerend thema was de inrichting en toepassing van het three lines model, het integraal management principe, en de voortdurende zoektocht naar de heilige graal. Voor het positioneren van juridische kwaliteitszorg, en daarmee bewustwording, draagkracht, en doorzettingsvermogen, is het advies om dit niet enkel als een taak binnen de organisatie te zien, maar ook als een expliciete functie. Iedere organisatie heeft een eigen dynamiek, omvang en uitdagingen; dat maakt de zoektocht naar de heilige graal juist een mooie uitdaging.

Donderdag 13 maart webinar: 'de Woo onder de loep' Op 13 maart werd een webinar georganiseerd over de Wet Open Overheid (Woo). Patricia van der Schot van Blauwborst advocatuur nam de aanwezigen mee in de praktijk van de Woo. Maar liefst 324 deelnemers hadden zich aangemeld om de "Woo onder de loep" te nemen.

Aan de orde kwamen onderwerpen als:

- bijzonder of gewoon Woo-verzoek
- bijzondere verzoekers
- bestuursorganen en mede-overheden onderling
- zoekslag inzichtelijk maken en uitleggen
- hoe te handelen bij niet tijdig kunnen beslissen
- wanneer is er sprake van misbruik van de Woo
- adviezen van de advocaat in loondienst en/of de gemeenteadvocaat

Aan de hand van actuele jurisprudentie werden veel praktische tips gegeven. Omdat veel vragen niet aan bod kwamen, is besloten in april een vervolg webinar te organiseren.

De opname is via [hier](#) terug te bekijken.

Dinsdag 13 maart webinar 2025: 'de Woo onder de loep'

Op 8 april vond het tweede webinar plaats van 'de Woo onder de loep'. Opnieuw nam Patricia van der Schot, van Blauwborst Advocatuur de aanwezigen mee in de Woo. In dit tweede gedeelte werd verdere verdieping gezocht en was veel ruimte voor vragen en interactiviteit. Dezelfde onderwerpen als in webinar 1 kwamen naar voren:

- bijzonder of gewoon Woo-verzoek
- bijzondere verzoekers
- bestuursorganen en mede-overheden onderling
- zoekslag inzichtelijk maken en uitleggen
- hoe te handelen bij niet tijdig kunnen beslissen
- wanneer is er sprake van misbruik van de Woo
- adviezen van de advocaat in loondienst en/of de gemeenteadvocaat

De opname is via [hier](#) terug te bekijken.

Donderdag 26 juni 2025: Jubileumcongres: zinvol contact met de overheid en de rol van de gemeentjurist

Ter ere van het 25-jarig bestaan van de VJK, organiseerden we op donderdag 26 juni ons jubileumcongres.

Onderstaande sprekers leverden een bijdrage in het ochtendprogramma:

- Prof. dr. Henk Kummeling besprak het onderzoek naar de rechtsstaat vanuit het perspectief van de burger. Hij stelde dat de belofte van de rechtsstaat inhoudt dat we leven in een in een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn,

- invloed hebben op de overheidsmacht en ondersteuning krijgen als dat nodig is. De Staatscommissie Rechtsstaat gaf een tiental verbeterpunten aan om deze belofte waar te maken. Zo adviseerde zij om de belofte van de rechtsstaat meer leidend te maken bij het handelen van de overheid, om beleid, wetgeving en uitvoering te vereenvoudigen en de rechtsbescherming te verbeteren.
- Prof. mr. dr. Jurgen Goossens, Dr. Paulien de Winter en Mr. dr. Wubbo Wierenga bespraken het belang van zinvol contact met de overheid, zoals dat is beschreven in hun essaybundel die tijdens het jubileumcongres is gepresenteerd ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de VJK. Met deze essaybundel wilden de VJK en de auteurs van het boek bijdragen aan het waarmaken van de belofte van de rechtsstaat. Het boek is bedoeld om de gemeentelijke overheid en gemeentjuristen te inspireren een constructieve bijdrage te leveren aan het herstel van die belofte. Hoe kan zinvol contact met de burger beter worden geborgd? De sprekers bespraken de verschillende bijdragen aan dit boek. Hierbij stonden zij stil bij het burgerperspectief (deel I van het boek), de juridische spelregels waarbinnen zinvol contact plaatsvindt (deel II van het boek) en concrete handelingsperspectieven voor de gemeentjuristen (deel III van het boek).

In de middag werd een drietal workshops gegeven:

- *Mr. dr. Arnt Mein en Eline Linthorst, LL.M.*, gaven een workshop. Daarin stond de vraag centraal hoe zinvol contact tussen gemeente en burger tot stand kan komen door het bieden van beter doordacht maatwerk. Zo is binnen de sociale zekerheid de focus verschoven van wantrouwen en strikte handhaving naar meer aandacht voor de menselijke maat. De sprekers stelden dat dit veel druk op uitvoerende ambtenaren. Aan de orde kwam de vraag of het terecht is om deze verantwoordelijkheid volledig bij de uitvoerend ambtenaar te leggen. Zinvol contact met de burger vraagt immers niet alleen iets van de ambtenaar, maar ook om aanpassingen op organisatorisch niveau en op het niveau van regelgeving. Deze en andere vraagstukken werden in interactie met het publiek besproken met het doel om samen te verkennen wat er nodig is voor zinvol contact tussen gemeente en burger.
- *Prof. dr. Henk Kummeling en Drs. Corissa Abdoeljami* gaven een workshop over de gebroken belofte van de rechtsstaat en ambtenarenleef. Vanuit het perspectief van de burger is het gedrag en de houding van de ambtenaar essentieel. Door het tonen van empathie kan veel worden bereikt. Verplaats je in de positie van de burger. Wat jij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet. Op welke manier kom je beter in direct contact met de burger? Wat heeft de burger nodig van de overheid? Transparantie in overheidsbeslissingen en investeringen in juridische infrastructuur zijn essentieel om het publiek vertrouwen te herstellen. De deelnemers van de workshop verkenden wat nodig en mogelijk is voor zinvol contact tussen gemeente en burger in deze veranderende juridische context, en hoe ambtenarenleef kan bijdragen aan het herstellen van de gebroken belofte van de rechtsstaat.

- *Prof. dr. Mirko Noordegraaf en Mr. Lianne van Kalken*, gaven een workshop over gemeentjuristen als weerbare en wendbare professionals. De deelnemers van de workshop doken in het concept 'professionele publieke blikverruiming'. Deze blikverruiming is het gevolg van ontwikkelingen in de samenleving en de jurisprudentie. Aan de hand van praktijkvoorbeelden en recente wetenschappelijke inzichten gingen Mirko en Lianne met de deelnemers in gesprek hoe deze professionele blikverruiming optreedt bij gemeentjuristen en wat daarvan de gevolgen zijn.

Donderdag 13 november 2025 - Algemene Ledenvergadering

Op 13 november jl. vond onze algemene ledenvergadering (ALV) plaats. Dit was een onderdeel van onze najaarsbijeenkomst. De jaarrekening van 2024, begroting van 2025 en het verslag van de kascommissie zijn hierbij behandeld.

- *Opening*: De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom. Tijdens de coronapandemie kon onze vereniging op basis van speciale wetgeving, in afwijking van de statuten, de ledenvergadering digitaal houden. Na verval van deze speciale wetgeving heeft het bestuur uit doelmatigheidsoverwegingen deze werkwijze voortgezet met impliciete instemming van de leden. Een wetsontwerp om via een aanpassing van boek II van het Burgerlijk Wetboek dit permanent mogelijk te maken is nog steeds in behandeling bij de Tweede Kamer. De verwachting was dat deze wet per 1 januari 2025 in werking zouden treden. Met het oog daarop verzoekt hij de algemene vergadering, met terugwerkende kracht, tijdens deze eerste fysieke vergadering sedert het vervallen van de speciale wetgeving, de eerder genomen besluiten te bekrachtigen. De algemene ledenvergadering stemt daarmee unaniem in.
- *Mededelingen*: Er zijn geen mededelingen
- *Verslag jaarvergadering 7-11-2024*. De algemene ledenvergadering besluit het verslag vast te stellen conform het concept.
- *Goedkeuring jaarrekening 2024 en vaststelling begroting 2026*.
 - *Jaarrekening 2024*: De kascommissie heeft de jaarrekening 2024 met alle bijbehorende financiële stukken gecontroleerd. De kascommissie heeft akkoord bevonden. De algemene ledenvergadering besluit conform het voorstel van de kascommissie van 3 oktober 2025 de jaarstukken 2024 goed te keuren en daarmee de penningmeester decharge te verlenen voor het gevoerde financieel beheer en het bestuur voor het gevoerde beleid.
 - *Overzicht activiteiten 2024*: De algemene leden vergadering besluit het overzicht van activiteiten 2024 voor kennisgeving aan te nemen.
 - *Begroting 2026*: De penningmeester geeft een toelichting op de begroting 2026. Ondanks constructieve gesprekken met het ministerie van BZK is op het moment van opstellen van de begroting niet zeker of de aangevraagde reguliere subsidie ook toegekend zal worden. Uitblijven van de subsidie zal uiteraard weerslag hebben op het ambitieniveau van de activiteiten. Mede tegen de achtergrond dat uit deze subsidie de geweldige ondersteuning van onze medewerkster Iris de Jong wordt gefinancierd.

- In de begroting is de post Project CPO opgenomen. Het gaat om het voorgenomen project “Opleiden in Rechtsstatelijk denken en doen” voor gemeentjuristen ter uitvoering van het rapport van de Staatscommissie Rechtsstaat d.d. 1 juni 2024 en het kabinetsstandpunt d.d. 4 juli 2025 betreffende dit rapport. Het is de bedoeling dat het opleidingstraject in opdracht van de VJK in 2026 en 2027 door het CPO wordt uitgevoerd als voor dit project is door het ministerie van BZK subsidie wordt toegekend. Op de subsidieaanvraag is nog geen beslissing genomen.
- De algemene ledenvergadering besluit de begroting 2026 vast te stellen.
- **Voorstel tot (her)benoeming bestuursleden:** de algemene ledenvergadering besluit overeenkomstig het voorstel van het bestuur In te stemmen met de herbenoeming van John Olivier, Onno Looijestijn, Ronald Westerhof, Elly Poldervaart, Mirjam van der Sluis, Vera Voigt en Rick Keim.
 - De algemene leden vergadering besluit het bestuur uit te breiden met een lid. Hiervoor heeft zich aangemeld Francis Lodewijks van de gemeente Groningen. Francis stelt zich ter vergadering voor aan de algemene ledenvergadering.
 - De algemene ledenvergadering besluit Francis Lodewijks te benoemen tot bestuurslid van de VJK.
- **Voorgenomen activiteiten voor 2026:** De voorzitter meldt dat naast het Project CPO in 2026 het voorjaarscongres in het teken zal staan van het Thema “Zoek de ruimte in het recht: vakkennis en wijsheid”. Onder dit thema zullen meerdere onderwerpen aandacht krijgen.
- **Rondvraag:** Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.
- **Sluiting:** De voorzitter dankt iedereen voor de aanwezigheid en sluit de ledenvergadering.

Donderdag 13 november 2025 - najaarsbijeenkomst Wijken voor extreme weerstand

Tijdens de najaarsbijeenkomst van de VJK stond het thema “Wijken voor extreme weerstand” centraal. De bijeenkomst richtte zich op de vraag wat gemeentejuristen kunnen inzetten in een maatschappij waarin polarisatie, maatschappelijk onbehagen en afnemend vertrouwen in instituties de rechtsstaat onder druk zetten. In een veranderende samenleving is juridische kwaliteitszorg belangrijker dan ooit, juist omdat bewonerskracht, maatwerk en nabijheid in de wijk steeds meer betekenis krijgen.

Prof. mr. Ybo Buruma, voormalig raadsheer in de Hoge Raad der Nederlanden, schetste hoe de rechtsstaat geen statisch gegeven is maar voortdurend meebeweegt met maatschappelijke veranderingen en nieuwe opvattingen. Hij liet zien hoe kwetsbaar de rechtsstaat kan zijn — denk aan de Toeslagenaffaire of de invloed van populistische politiek — en benadrukte dat de rechtsstaat burgers moet beschermen tegen een overheid die niet altijd voldoet aan haar eigen normen. Met een reis langs kinderboeken werd de zaal meegenomen met het beeld van de maatschappij door de verschillende tijdperken over de rechtsstaat. Van opstandig tot dienstbaar en braa

Prof. mr. Solke Munneke, hoogleraar staatsrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen, richtte zich op de rol van de gemeentebestuurder binnen de democratische rechtsstaat op lokaal niveau. Hij belichtte hoe juist deze juristen, als onderdeel van de zogenoemde “vierde macht”, een essentiële bijdrage leveren aan het borgen van zorgvuldigheid, evenwicht en rechtsbescherming in het dagelijks bestuur.

Aansluitend gingen deelnemers met elkaar in gesprek over de vragen die beide sprekers opwierpen: Hoe ga je als jurist om met extreme weerstand? Welke gewetensdilemma’s kom je tegen wanneer politieke druk of polarisatie toenemen? Wanneer buig je mee om verbinding te houden, wanneer bouw je bruggen, en wanneer spreek je je juist uit om grenzen te bewaken? De bijeenkomst maakte duidelijk dat “wijken” niet gaat over terugtreden, maar over bewust kiezen hoe je beweegt: soms meebuigen om escalatie te voorkomen, soms stevig staan om de rechtsstaat te beschermen. Iedere (gemeente)jurist, vanuit diens positie in de dagelijkse praktijk, kan bijdragen aan de balans in een voortdurend veranderende maatschappij.

Donderdag 26 maart 2026 - webinar: Verbonden partijen – ben jij in verbinding?

Op donderdag 26 maart vond het webinar ‘Verbonden partijen’ plaats. In een online sessie namen Maarten Hageman en Anne Geluk ruim 150 deelnemers mee in de wereld van samenwerking.

Op vele beleidsterreinen wordt steeds vaker regionaal samengewerkt tussen overheden, maar ook met privaatrechtelijke partijen. Maarten Hageman (docent en auteur van het boek ‘Samenwerken met de Wet gemeenschappelijke regelingen’) besprak het samenwerken vanuit juridisch perspectief. Hij besprak de samenwerkingsvormen in de Wet gemeenschappelijke regelingen en had het over samenwerken als ‘afstemmen of verplaatsen van taken en bevoegdheden’. Er volgde tot slot een quizvraag voor de deelnemers: Wat is wel een zelfstandige organisatie, maar is geen verbonden partij? Het antwoord vindt u in het webinar! Anne Geluk, werkzaam als accountmanager van Warmtestad bij de Gemeente Groningen gaf ons vervolgens een kijkje in de praktijk. Hoe ziet de governance eruit voor de verbonden partijen en hoe vul je de rol van accountmanager nou in? Hoe organiseer je risicomanagement en toezicht op de verbonden partijen en hoe zorg je ervoor dat college en raad ook tijdig en juist worden geïnformeerd en betrokken. Anne besprak het vanuit zijn praktijk als spin in het web als accountmanager. Webinar terugkijken: <https://www.vjk.nl/2026/03/27/terugkijken-webinar-verbonden-partijen/>

Donderdag 18 juni 2026 - voorjaarscongres VJK: Zoek de ruimte in het recht: vakkennis en wijsheid

Vorige week donderdag vond ons jubileumcongres ‘Zoek de ruimte in het recht: vakkennis en wijsheid’ plaats. Bij aankomst op de congreslocatie lag Villa Jongerius al te baden in de zon. Klaar om de 150 deelnemers, die het congres over “Ruimte in het recht; vakkennis en wijsheid” bijwoonden, te ontvangen.

In de opening van de voorzitter John Olivier werden direct twee leestips gegeven om je blik op wat wijsheid is te vergroten. Van Prediker tot Erasmus' Lof der Zotheid. Erasmus zag het al: zet juristen bij elkaar, ze gaan ingewikkeld praten en dan komt er iets uit dat wijsheid wordt genoemd.

Wat in elk geval je wijsheid kan vergroten is de deelname aan het VJK-project "Opleiding in rechtstatelijk denken en doen. CPO gaat dat uitvoeren en het contract dat daarover gesloten is, is op die ochtend voorafgaand aan de inhoudelijke sprekers getekend. [Klik hier](#) voor meer informatie.

Voor de pauze ging prof. mr. dr. Iris van Domselaar in op legal ethics; een rechtsfilosofische benadering van beroepsethiek. Ze ging uitgebreid in op het spanningsveld tussen de "juridische mogelijkmaker" en de "juridische poortwachter" en de wens van het management en de samenleving tegenover de professionele opvattingen en het feitelijk functioneren. Om te komen tot een burgergerichte juridische beroepsethiek zijn een transitie, veranderbereidheid en verandervaardigheden nodig. Als gemeentejurist functioneer je op het snijvlak van de systeemwereld en de leefwereld van de burger. En dat schuurt, want er is sprake van een onontkoombaar spanningsveld en waardeconflicten. Dan gaat het om de ethische complexiteit van de alledaagse werkelijkheid in de samenleving. De oude Grieken kenden dit al: lees de Griekse tragedies. Iris ging vervolgens dieper in op drie waardeconflicten. In een eigen publicatie van [haar oratie](#) die ze aankondigde zal ze daarop terugkomen.

Kernvraag is aan welke van de conflicterende waarde je je moet conformeren en welke waarde dus verloren gaat. Dat vraagt professionele gevoeligheid voor waar het schuurt; waar het fundamentele belangen raakt en je een bezwaard professioneel gemoed geeft. Dat psychologische ongemak ondervinden verpleegkundigen ook in hun werk; morele disstress of stress. Dat ervaart de gemeentejurist ook. Noodgedwongen moeten er beroepsethische keuzes "en vieze handen" gemaakt worden.

Na de verfrissende pauze deelde prof. mr. dr Jaap Polak, oud-staatsraad van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State, vijf wijze lessen met ons. Deze zijn gebaseerd op een lang juridisch leven met een stuk zelfreflectie. Na een druk juridisch leven is het fijn nu wat afstand te hebben, waardoor hij in staat was deze lessen scherp te formuleren. Daarvoor gebruikt hij een 5-tal uitspraken waar hij als staatsraad bij betrokken was. Na een korte toelichting van de zaak volgde de wijze les. Mooi om te zien hoe Jaap Polak de gemaakte keuzes en afwegingen duidde en ons daarin meenam. Ook Jaap zet zijn lessen nog om in een publicatie. Daar kunnen we nu al naar uitkijken.

Voor de toegelichte uitspraken en de daaruit getrokken lessen zie de foto.

De lessen op een rij:

1. Ken je beperkingen, maar maak jezelf ook niet te klein.
2. Wees dapper als je “abnormaliteit” onderkent.
3. Gezond verstand blijven gebruiken.
4. Soms geldt: beter ten halve gekeerd, verzin een list.
5. Behoud zo mogelijk flexibiliteit, ook als je een lijn uitzet.

En de uitsmijter was: Recht is geen wiskunde; ook voor de decentrale jurist een zoektocht naar evenwicht! Want het mag niet zo zijn dat de jurist er is voor de regels en de rechter voor de wijsheid. Wijsheid is een integrerend onderdeel van het recht geworden. Het ethische klimaat binnen organisaties moet zodanig zijn dat dit als noodzakelijke randvoorwaarde kan functioneren.

Bij de goed verzorgde lunch en de afsluitende borrel was er alle gelegenheid om te netwerken en met elkaar over de wijze lessen in gesprek te gaan.

Tussen lunch en borrel was er de gelegenheid om 2 van de 3 workshops te volgen;

- *Prof. mr. dr. Jon Schilder* over “De burgemeester in spagaat? Vanuit de actualiteit kwamen verschillende aspecten van het demonstratierecht aan de orde. De politieke wens tot wijziging van de Wet openbare manifestaties, de recente evaluatie door het WODC die geen grote wijzigingen nodig achtte; het demonstreren op stations en universiteiten, beperkingsmogelijkheden en de recente Tweede kamerbrief met aangekondigde wijzigingen. Voldoende om ons scherp te houden op dit specialistische bestuursrecht waar de komende maanden -na het zomerreces van de Tweede Kamer- ongetwijfeld nog veel debatten aan worden gewijd.
- *Prof. mr. dr. Marlon Boeve* over “Open normen in het omgevingsrecht” Vanuit haar onderzoek naar Omgevingsrecht en gebiedsontwikkeling ging ze in op het fenomeen “open normen”. In de Omgevingswet zijn veel open normen opgenomen. Dat lijkt praktisch, maar is dat wel zo. Open normen kunnen door de rechter niet direct getoetst worden; ze vereisen altijd een nadere invulling voordat je ze concreet kunt toepassen. De wetgever heeft daarmee feitelijk regelgevende bevoegdheid aan andere bestuurlijke actoren overgedragen. Uit de gesprekken in kleinere groepjes kwamen voldoende knelpunten in de praktijk om verder uit te diepen.
- *mr. Mirjam van der Sluis* over “AI en juridische dienstverlening” Mirjam nam ons mee in de ontwikkelingen van AI binnen de juridische dienstverlening. Er werd uitgebreid stilgestaan bij de kansen die AI biedt, zoals tijdswinst en betere ondersteuning bij juridische analyses, maar ook bij de uitdagingen en dilemma’s die deze technologie met zich meebrengt, bijvoorbeeld op het gebied van betrouwbaarheid, verantwoordelijkheid en ethiek. Daarnaast werd ingezoomd op de veranderende rol van de jurist. De workshop maakte duidelijk dat naast juridische kennis ook nieuwe vaardigheden en een kritische, reflectieve houding steeds belangrijker worden om in deze technologische ontwikkelingen mee te kunnen gaan. Het geheel bood een interessante en toekomstgerichte blik op het vakgebied.